

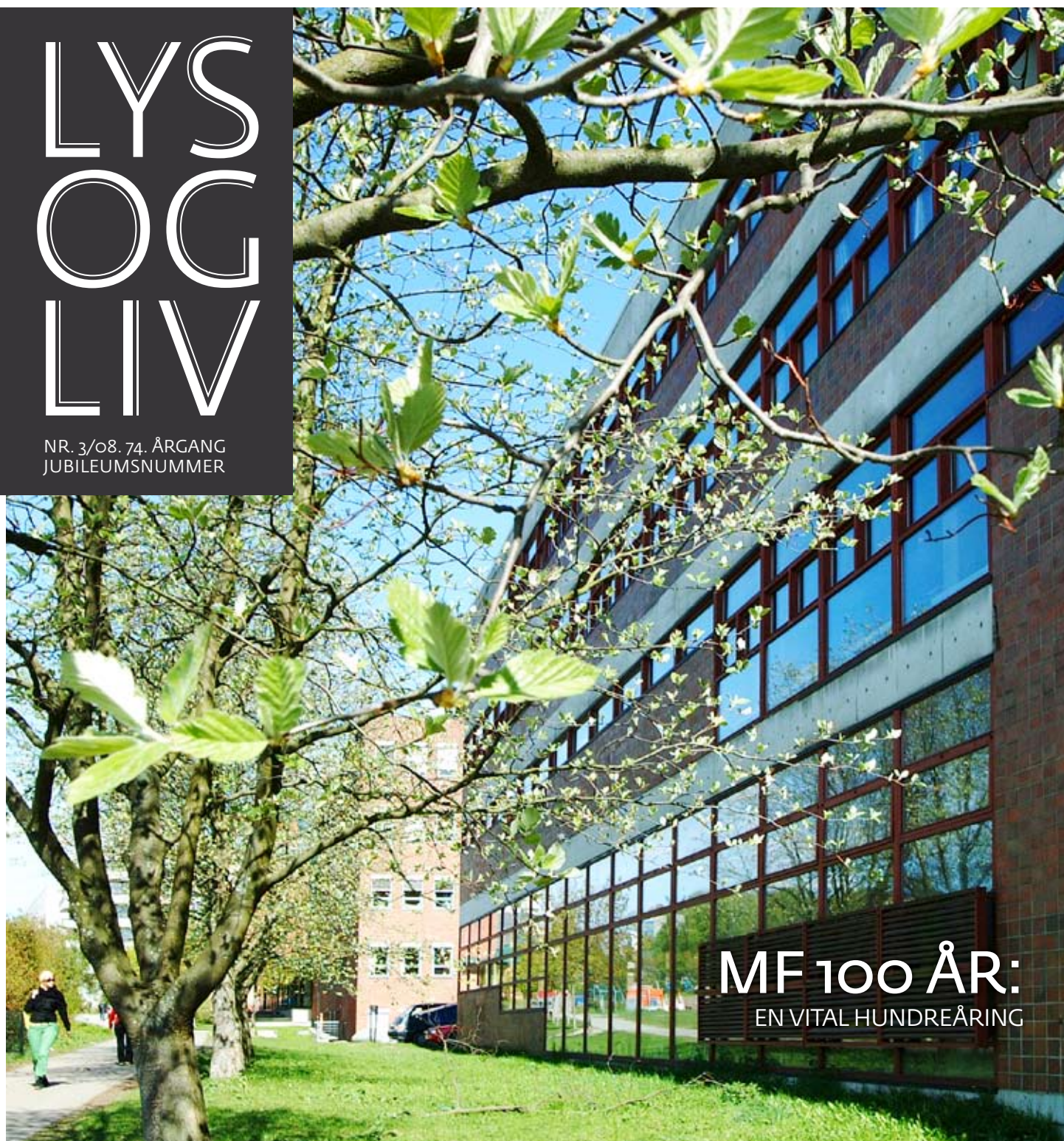
DET TEOLOGISKE
MENIGHETSAKULTET
100 ÅR | 1908 - 2008

STUDENTER GJENNOM HUNDRE ÅR
PORTRETT: VIDAR L. HAANES
LÅTT OG LØYE: LUNE HISTORIER

JUBILEUMSMARKERINGER 2008
KIRKEKAMPEN UNDER OKKUPASJONEN
ANDAKT: MITT HJERTE ALLTID VANKER
BORGNY SVALASTOG: 14+1 ETAPPER

LYS OG LIV

NR. 3/08. 74. ÅRGANG
JUBILEUMSNUMMER

MF 100 ÅR:
EN VITAL HUNDREÅRING

VI FEIRER SAMMEN

Menighetsfakultetet er med sine hundre år en av de eldste høyere utdanningsinstitusjonene i Norge. MF ble drevet frem av frivillige, og stadig nye generasjoner har båret videre visjonen om menighetenes egen utdanningsinstitusjon. Men det betyr ikke at MF ikke forandrer seg. Nettopp endringene er tegn på liv, på dynamikk, på evnen til fortsatt å kunne møte de aktuelle behov.

VIDAR L. HAANES
REKTOR

MFs utvikling styres ikke bare av ledelsen, men like mye av studentene, de aktuelle utfordringer og de prosesser som skjer i både kirke og utdanningssektoren. Man må ta noen valg, og i MFs tilfelle har det vært stor oppslutning om de endringer som er gjort gjennom årene, selv om naturligvis ikke alt har vært like smertefritt. Striden rundt de ulike veivalg viser MFs betydning. Man er ikke likegyldige til MF, og den dagen MF ikke lenger engasjerer er vi sannsynligvis blitt betydningsløse. Ikke alle er like glade for utviklingen mot et åpnere og mer øku-

menisk MF, og ikke alle var like glade for institutt for kristendomskunnskap, for satsningen på KRL-faget, åpningen for kvinnelige prester eller for utviklingen av doktorgradsprogrammene. MF blir tid om annen omtalt som "menighetsfakultetet" – og med en viss rett. Men MF skal være noe annet enn en meningsfabrikk. Vi skal tilby meningsfulle studier til meningsfulle yrker. MF har et solid, grunnregelfestet fundament i Skrift og bekjennelse, og har fortsatt som sin fremste oppgave å utdanne medarbeidere til kirke og skole. MFs styrke er satsingen på kvalitet og troen på at kirkelig utdanning gjøres best i nærkontakt med menighetene; der hvor kunnskapen og innsikten si-

den skal utøves i praksis. Vi bruker gjerne andre ord i dag og taler om forskningsbasert, praksisnær og profesjonsorientert utdanning. Men målet er det samme. Vi utdanner til kirke og skole, og våre studenter skal vite hva menighetene og skolen trenger. På MF skal de møte både faglige utfordringer, et godt studiemiljø og levende kristentro. Studentene skal få tilbud om forskningsbasert undervisning og det beste læringsmiljø i møte med lærere og studentprester som bryr seg om deres faglige, menneskelige og åndelige utvikling. Vi feirer derfor dette jubileet sammen: ansatte, studenter, menigheter, kirkelige medarbeidere og støttespillere over det ganske land. Godt jubileum!

Jubilate!

KRISTIN WALSTAD
REDAKTØR

Vi hyller og gratulerer MF med 100-årsdagen. MF er en levende organisme, der Gud og mennesker skaper nye ting hver eneste dag.

Tekstil- og billedkunstneren Borgny S. Svalastog har reist verden rundt med en omfattende vandreutstilling med tittelen 14 + 1 Etapper. De femten monotypiene uttrykker en pilegrimsvandring. Tekstilene har ulike mønstre og avtrykk, og vi kan identifisere oss inn i ulike bevegelser og sinnsstemninger. Alle bildene har linjer i sølv som går både over og under hovedtema i bildene. Sølvfargen, forklarer kunsthistoriker Per Bj. Boym, er i seg selv ikke en skinnende farge, men har evnen til å reflektere noe av det den blir utsatt for.

Kunstverket gir assosiasjoner til eget liv, men også til institusjonen MF sin historie. Vår teglsteinbygning i Gydas vei 4 skinner ikke av seg selv, men menneskene som har brukt tid av sitt liv her, har skapt og skaper et gjenskinn av identitet og stemning. Noe er historie, og noe skapes nå. Livsfortellingen reflekterer menneskers mot, og den forteller om hvordan kunnskap og pågangsmot har gjort fakultetet i stand til å danne mennesker til tjeneste i kirke, skole og samfunn gjennom hundre år.

Soli deo Gloria. Til Guds ære.

INNHold

MF ALUMNI

TILHØRER DU ET JUBILERENDE KULL I 2008?

MF ønsker å legge til rette for at jubilerende kull kan komme sammen på MF. Det har så langt vært 10 – 25 – 40 og 50 års jubilarer fra praktikum som har benyttet anledningen. I forbindelse med jubileumsåret vil vi oppfordre alle kull fra MF til å komme sammen i forbindelse med jubileumshelgen i oktober. Vi er behjelpelig med adresselister og annen informasjon.

Alumni-kontakter på MF: Marianne Torp, tlf. 22 59 05 50

E-post: marianne.torp@mf.no Arne J. Eriksen, tlf. 22 59 05 58

E-post: arne.j.eriksen@mf.no

- 2 LEDERSPALTEN
- 3 INNHold
- 4 STUDENTER GJENNOM HUNDRE ÅR
- 8 TI HEIAROP OG UTFORDRINGER TIL 100-ÅRINGEN
- 10 PORTRETT: VIDAR L. HAANES
- 12 HISTORISK TIDSLINJE
- 14 KRIG OG KIRKEKAMP
- 16 LÅTT OG LØYE: LUNE HISTORIER
- 18 FOLK GJENNOM HUNDRE ÅR
- 22 PRESTER OM KALLET
- 24 JUBILEUMSMARKERINGER
- 28 TILDELING AV ÆRESDOKTORGRADEN
- 30 OLAV SKJEVESLAND: MF I 100
- 32 HILSNER
- 35 FORSKNINGSVIRKSOMHETEN: HVA SKJER?
- 36 ANDAKT
- 38 BORGNY SVALASTOG: 14+1 ETAPPER

S. 4 STUDENTER GJENNOM HUNDRE ÅR

Var egentlig alt så meget bedre før? Vi har spurt fire generasjoner MF-studenter.

S. 8 TI HEIAROP TIL MF

Generalsekretær i Norges KFUK-KFUM Adelheid Firing Hvambdal gratulerer MF på 100-årsdagen og ønsker fakultetet gudd løkk på rim!

S. 16 LÅTT OG LØYE: LUNE HISTORIER

Menighetsfakultetets historie består ikke bare av tørre fakta. Det er med stolthet vi presenterer et knippe lune historier, blant annet fortalt av MF-veteran Torleiv Austad.

S. 24 JUBILEUMSPROGRAM

Lys og liv presenterer jubileumsprogrammet hvor det inviteres åpent til en rekke spennende, utfordrende og underholdende arrangementer i løpet av 2008.

UTGIVER:

MF - Det teologiske Menighetsfakultet
www.mf.no

23 000 abonnenter mottar bladet fem ganger i året. Abonnementene består av alle tidligere studenter og ansatte, alle menighetsråd, kirkelige organisasjoner og institusjoner.

Ved kildehenvisning kan artikler i Lys og liv gjengis fritt.

REDAKSJON:

Vidar L. Haanes, ansvarlig redaktør
Kristin Walstad, redaktør
Marianne Torp, redaksjonsmedlem
Hallvard Mosdøl, redaksjonsmedlem

ANNONSEINFORMASJON:

Ønsker du å annonsere i bladet, ta kontakt med redaktøren.
Har du andre spørsmål er du velkommen til å kontakte oss
på e-post: lysogliv@mf.no eller tlf: +47 22 59 05 00/52.

PRODUKSJON OG TRYKK:

Foto på omslag: Linda Cartridge
Layout: Spekter.com
Trykk: Østfold Trykkeri, Askim

STUDENTER GJENNOM HUNDRE ÅR

TEKST OG FOTO: ATLE BRISEID

Var egentlig alt så meget bedre før? Vi har spurt fire generasjoner MF-studenter.

Sverre W. Evensen er eldre enn Menighets-fakultetet. Den spreke 100-åringen viser frem artiumsbildet fra 1927

På kjøkkenbordet til Sverre W. Evensen i Gressvik ved Fredrikstad ligger et reisemagasin og lokker med fargerike bilder, i skjulet står en Honda gressklipper og venter på sommeren, og i stua står en 37 tommer, svart flatskjerm og glinser. 100 år unge Evensen vipper kaffekanna ut av trakteren og skjenker i.

- Folk undres over at jeg kjøper nytt, i og med at jeg er så gammel. Men jeg er en ekte lutheraner. Martin Luther sa at dersom jorden skulle gå under i morgen, ville han plante et epletre i dag, sier han.

SATT HALLESBY HØYT

Da Evensen startet studiene i St. Olavs gate i 1928, gikk studentene på utedo i flere etasjer (dopapir måtte de ta med selv), Aftenposten trykket navnet til alle som hadde tatt artium og folk så på akademikere omtrent som allvitere. Lånekassa var ikke oppfunnet, så Sverres far betalte for teologistudiene.

- Vi tenkte aldri over at det var trange kår. Vi gikk aldri sultne, sier han.

Lærere og professorer var markante menn i samfunns- og debattlivet, og Evensen lister opp navnene som om han var ferdig med praktikum i går og ikke i 1933: Professor Moe, Seierstad-brødrene, Frøvig, Skagestad, Lehre og selvfølgelig Ole Hallesby.

- MF har hatt en avgjørende betydning i livet mitt. Både fakultetet og personene ved det, har preget meg. Professor Hallesby satt jeg for eksempel veldig høyt, sier Jensen.

- Han var fantastisk, en aldeles praktfull sjelsesørger. Han visste navnet på folk selv om de satt langt bak i auditoriet, og skjønte at de hadde problemer uten at de selv hadde fortalt det.

TØFF KAMP OM STILLINGENE

I mellomkrigstiden var konkurransen om prestestillinger knallhard, gjerne med 70-80 søkere på en stilling. Det satt sitt preg på studenttiden.

- Det var kraftig lesing. Det var jo om å gjøre å komme i teten. Det var viktig å være god, men det skulle man jo ikke legge for dagen, sier han.

Studentene samlet seg derfor i eksegetiske

foreninger, for å øve seg i emner og debattere oppgaver. Mange foreninger hadde navn fra gresk eller Bibelen. Evensens forening het Karmel, oppkalt etter fjellet i Israel. Da det ble foreslått å ta opp kvinnelige medlemmer i foreningen, satt en av lederne ned foten og proklamerte at "han heller ville at Karmel skulle dø enn at han skulle dø i en kvinneforening".

Selv valgte Evensen videre studier og deretter lærergjerningen etter praktikum. Han fikk seg jobb som engelsklærer i Vadsø, og deretter som teolog ved latinskolen i Tromsø.

- Etter praktikum fikk jeg tilbud om å være personlig kapellan for en sokneprest i en vestlandsfjord. Jeg skulle få 20 kroner måneden, men måtte holde prestekjolen selv. Den kostet 200 kroner, så da kan du regne selv. Jeg skrev tilbake og takket pent nei, sier han.

HAR VÆRT MED PÅ TRE JUBILEER

Forholdene var nok litt annerledes da Torleiv Austad begynte på Menighetsfakultetet i etterkrigstidens Norge i 1956. Med unntak av et studieopphold på halvannet år i Tyskland, ett år som felprest og tre år i Forskningsrådet, har han tilbrakt hele sitt voksne liv ved fakultetet. Han var studentrådsleder ved 50-årsjubileet og dekanus ved 75-årsjubileet. Ved 100-årsjubileet er professoren i systematisk teologi fortsatt yrkesaktiv, selv om han nå har passert pensjonsalderen.

- Min identitet både teologisk og kirkelig er knyttet til MF-tradisjonen. Min far studerte på MF, min mor gikk på bibelskolen i Stafeldtsgate, og både onkelen min og svigerfaren min har studert her, sier han.

Da Austad satte i gang med puggingen av gammelgresk, var Lånekassen et faktum, studentene besto stort sett av "snille" lags- og indremisjonsfolk som av og til "slo seg løs" med å gå på filmavisen, og dønningene etter Ole Hallesbys berømte helvetestale fra 1953 hadde ennå ikke lagt seg.

- Studentene fulgte vel stort sett Professorrådets uttalelse i denne saken. Jeg var selv på linje med min lærer Leiv Aalen, som hevdet at det alvorlige ved fortapelsen er å bli satt utenfor det evige Guds rike, sier han.

FAKTA

Første semesteråpning ble holdt den 3. september 1908 i Kr. Augustgate 5. Ved starten hadde MF åtte studenter og tre lærere. I dag er tallet på studenter 900, og det er 90 ansatte.

Faglig leder i Studentrådet, Åshild Høllesli, mener innføringen av nye linjer som "Ungdom, kultur og tro" og "Tverrkulturell kommunikasjon", har ført til en berikelse av studentmiljøet ved MF. Foto: Marianne Torp

Torleiv Austad var studentrådsleder ved 50-årsjubileet, dekanus ved 75-årsjubileet og er fortsatt yrkesaktiv ved 100-årsjubileet, selv om han har passert pensjonsalderen. Foto: Atle Briseid

På 80-tallet gikk Ingeborg Midttømme i det minste MF-kullet i nyere historie og måtte forholde seg til vanskelig arbeidsmarked, New Age-bevegelsen, diskusjoner om den kristne formålsparagrafen i skolen og en synkende oppslutning om kirkens ungdomsarbeid. Foto: prest.no

KVINNELIGE PRESTER

Ordinasjonen av Ingrid Bjerkås til Norges første kvinnelige prest i 1961 skapte også debatt på avisrommet i St. Olavsgate 29.

- Jeg var stillfarende i debatten den gang og hadde ikke så sterke meninger. Selv om jeg i utgangspunktet hørte hjemme i et miljø som regnet med at prestedtjenesten var forbeholdt menn, var jeg utover på 60-tallet i tvil om hvordan jeg skulle stille meg til spørsmålet om ordinasjon av kvinner til prestedtjeneste, sier Austad i dag.

Et avklart og positivt standpunkt til kvinnelige prester tok han tidlig på 70-tallet. Austad hadde avsluttet arbeidet med doktorgraden og hadde begynt som lektor og senere som dosent ved fakultetet da 68-generasjonens politiske vind for alvor slo inn over MF i 70-årene.

- En del av studentene var nok mer interessert i Karl Marx enn vi lærerne var. Det som gjorde sterkest inntrykk på meg, var at studentene lagde egne lørdagsseminarer og samlet fulle hus, blant annet for å supplere min undervisning i etikk, sier han.

TEOLOGISK KONSERVATIV

- POLITISK RADIKAL

Slagord som "Teologisk konservativ – politisk radikal" kunne høres i gangene på det nye MF-bygget på Majorstuen, selv om det fra lærerhold ble møtt med noen kritiske spørsmål. Noen av studentene knyttet til og med nevnen i "kampen mot tredjeetasje". Det var der lærerne og administrasjonen satt.

Av noen av studentene ble vi kategorisert som "undertrykkere", humrer Austad.

Enkelte av MFs konservative venner reagerte på at fakultetets studenter engasjerte seg, til dels høylydt, på venstresiden. Noen av lærerne var også blant kritikerne, men flere av de yngre lærerne var i det minste betatt av studentenes idealisme, uten å dele deres politiske syn.

For meg betydde Tor Aukrusts bøker om kirkens sosialetiske engasjement veldig mye. Jeg engasjerte meg forresten også i militærnekterspørsmålet, uten selv å være militærnektersier han.

Selv om Austad ikke lot seg rive med av 60- og 70-tallets radikale bølge, likte han denne perioden bedre enn 80-tallet.

- Det var en interessant og lærerik periode, særlig når man sammenlikner med kulturen som toget inn i studentmassen på 80-tallet. Flere av studentene den gang var preget av jeg-kulturen og var opptatt av om teologien passet dem. På den tiden gikk de såkalte "Elsk deg selv"-bøkene som varmt hvetebrød over den vestlige verden. Aldri har vi hatt så stort frafall blant studentene som i denne generasjonen, sier han.

SMÅ KULL OG NEW AGE

Dette frafallet kan Ingeborg Midttømme bekrefte. Dagens leder av Presteforeningen begynte på MF i 1981 sammen med 36 andre studenter – det minste kullet i nyere historie. Vi fikk høre at vi utdannet oss til arbeidsledighet. Og hvem bruker vel syv år på å bli arbeidsledig, sier den nyutnevnte biskopen i Møre.

Midttømme og hennes medstudenter fikk kjenne utfordringene fra New Age-bevegelsen

og måtte forholde seg til diskusjoner om den kristne formålsparagrafen i skolen og en synkende oppslutning om kirkens ungdomsarbeid, selv om slaget om kvinnelige prester var over og gemyttene fra 70-tallet for lengst hadde lagt seg.

- Selv om vi hadde brytninger i kantinen, var det nok bare krusninger på overflaten i sammenlikning, sier hun.

I stedet dreide debattene seg om interne forhold: om vektingen mellom grunnforskning og praktisk tjeneste. I tillegg hadde MF stor gjeld, noe som ble ettertrykkelig vist frem gjennom et gjeldsbarometer i kantina.

- Den store gjelden gjorde at vi måtte være forsiktige i forhold til givene. Vi kunne ikke pirke borti så mange betente saker, sier Midttømme.

Tsjernobyl-ulykken i 1986 førte til en ny teologisk bevissthet om globalisering og ansvar for skaperverket. Tro gikk over fra å være et tema i den private sfære til å bli et diskusjonstema på vanlige arbeidsplasser.

- Dette var bra, men samtidig utfordrende for oss studenter. Vi måtte plutselig tenke på hvordan vi ordla oss, sier hun.

ET ÅPNERE STUDENTMILJØ

I dag kan studentene ordlegge seg friere enn noen sinne. Faglig leder i Studentrådet, Åshild Høllesli, mener utvidelsen av studietilbudet og innføringen av nye linjer som "Ungdom, kultur og tro" og "Tverrkulturell kommunikasjon", har ført til en berikelse av

studentmiljøet ved MF. Hun tror også at miljøet er mer åpent for å kunne diskutere tidligere tabubelagte temaer.

- Vi kan for eksempel sitte i kantina og diskutere seksualitet og hvordan vi kan gjøre det til et tema i dagens kirke. Det tror jeg ikke man gjorde før, sier hun.

Åpningen av fakultetet for pentekostale og katolske studier har gitt en mer variert studiemasse. Høllesli mener bildet av den typiske MF-studenten er blitt forandret de siste årene.

- Bildet er mer mangfoldig enn det folk utenfor kanskje tror, sier hun.

- Hva er det folk tror?

- At mange MF-studenter er veldig konservative, at det ikke er rom for å stille spørsmål ved ting og at man må ha spesielle meninger for å passe inn.

Selv følte hun seg hjemme da hun begynte på diakonstudiet på MF for noen år tilbake. Hun roser ledelsen for villigheten til å lytte.

- Måten vi blir møtt på av ledelsen og lærerne er veldig bra. Vi blir hørt.

LETTVINT PÅSTAND

Som en del av studentrådet kan hun være med på å prege studiehverdagen for fremtidige studenter.

- Jeg tror MF må, og kommer til å klare, å se hva kirka trenger av faglig kompetanse og gi et tilbud i forhold til det. Samtidig tror jeg det er viktig at MF klarer å beholde sin klare kristne identitet. Jeg opplever det slik at MF har hatt en sunn utvikling de siste årene med tanke på det faglige tilbudet, sier hun.

- Er MF-studenter i dag senere enn da Midtømme, Austad og Jensen var unge?

- Hehe, jeg har fått høre den påstanden i fagrådet noen ganger, men synes den er litt lettvin. Jeg tror at studiesituasjonen er annerledes i dag enn den gang. Mange studenter er økonomisk avhengige av å ha jobb ved siden av studiene. Jeg opplever også studentene som engasjerte, både i sine menigheter og ellers, så vi har ikke mulighet til å sitte 10 timer på lesesalen hver dag. Noen fag krever også at man jobber med faget på en annen måte enn bare å sitte og lese. Dermed er det ikke alltid like lett å telle timer. Men jeg forstår at denne påstanden blir reist, sier hun.

Studentrådet: MF om 100 år

"Fremtiden er bitte liten!"
skrev forskningssjef i SINTEF,
Ralph Bernstein i Aftenposten
22. mars 2005. Alt av teknologi
vil bli bare mindre og mindre.

TEKST: HANNE MARIE
I.L. PEDERSEN-ERIKSEN
STUDENTPOLITISK ANSVARLIG
FOTO: ATLE BRISEID

Mobiler mindre enn tommelen, små roboter som flyter rundt med blodet i kroppen din og reparer den. Ipoder du kan feste inni øret og pakkbare biler som man kan ha i ryggsekken. Så lite som mulig, jo bedre.

Setningen fikk meg til å tenke på hvordan MF er om 100 år. Og da snakker jeg ikke bare om den estetiske siden, altså hvor høyteknologisk bygning skolen blir, eller om un-

dervisningen vil foregå digitalt fra profesorenes kontor og til hver enkelt elev. Nei, jeg tenker mer på hvordan folk vil se på MF som en plass for det enkelte mennesket.

Kanskje det er en spesialisert kirkeskole for de aller mest intellektuelle og smarteste elevene. En bitte liten skole bare for de få, med de høyeste karakterene og mest Einstein-lignende brillene. Der kantinateologien går ut på analysing av bibeltekster og pugging av hebraiske gloser. Hvor man ikke smiler, for studiene er dødsens alvor.

Eller en karismatisk Halleluja skole for dem som bare smiler, er glad-kristen hele tiden og man er mer opptatt av utforminger av nye lovsanger enn forskning av Bibelen. Der det ikke er lov til å vise triste miner og donaldistene er byttet ut med Jesusistene som abonnerer på Jesus-tegneseriene, som overgår "the 7th heaven" på tv2.

Mitt drømmeperspektiv for MF går nok utenfor disse to eksemplene: Om 100 år er MF fortsatt et tverrkirkelig, økumenisk studiested for alle kristne, om de så er fra den lavkirkelige- eller høykirkelige delen, og ikke-kristne. Om man digger eksegeser eller spille i lovsangsband, har piercing i navlen eller trønderbart. MF er og skal fortsette være en skole for alle som vil studere kristendom som en del av et flerkulturelt samfunn i utvikling.

Ray Simpson
Keltiske veimerker

ny bok

Hva kan vi lære i dag av den keltiske tradisjonen? Boka gir et spennende bilde av de gamle keltiske impulsene og utfordrer til et fornyet trosliv. Boka er oversatt av Knut Grønvik.

Pris kr 298,-
www.verbumforlag.no

Verbum

VI GRATULERER
Menighetsfakultetet
med 100-årsjubileet!

Teologiske fagbøker
finner du hos
Bok & Meida Oslo!

www.bokogmedia.no
Bok & Media Oslo, Akersgaten 47
oslo@bokogmedia.no • 22 82 32 20

B&M
Bok & Media
100-års jubileum

Asbjørn Finholt
Advokat

Postboks 7
2001 Lillestrøm

Tlf. 63 81 60 80

10 HEIAROP TIL MF

"HVA ER DITT HEIAROP TIL MF, OG KAN DU GI OSS EN UTFORDRING?"

FOTO: MARIANNE TORP

EDIN LØVÅS,
PASTOR:

- Aldri så lenge jeg har levd har det vært viktigere enn i dag med en grundig og teologisk utdanning – slik som det gis på MF. Vi lever i en tid med nærmest kaotiske religiøse tilstander og med utallige

religiøse spørsmål rundt oss. Dette utfordrer oss til å stå støtt på Bibelens grunn. MF har opp gjennom tidene hatt mange frikirkelige studenter, og jeg håper denne trenden får fortsette.

FOTO: AUDUN MOSEVOLL

GUNHILD HAGESÆTHER, PROFESSOR
NORSK LÆRERAKADEMI - HØGSKOLEN:

- Jeg vil heie og si: Kirken og skolen trenger MF! Ellers utfordrer jeg dere til å ta vare på en tydelig forankring i Bibel og bekjennelse, og dyrke deres særpreg som teologisk institusjon samtidig som dere satser på åpenhet i samarbeidsrelasjoner. Skal jeg trekke frem en konkret sak nettopp nå, må det

bli det å gi kirken og skolen mulighetsopptatte og faglig velkvalifiserte medarbeidere. Det trenger vi.

KJELL MARKSET,
GENERALSEKRETÆR KRIK:

- Stå på MF, ungdommen trenger deg! Fra mitt ståsted, midt i en ungdomsorganisasjon, vil jeg fremheve den utfordringen det er å "få tak" i alle de flotte ungdommene som finnes og som er villige til å bruke livet sitt i tjeneste for Herren. MF må finne disse som har drømmer for det kristne

ungdomsarbeid, som gjerne vil se at menigheter og fellesskap vokser, og som vil noe mer! Og så gjelder det å gi studentene både en god akademisk og samtidig en jordnær, livsnær og Jesus-fokusert utdanning.

KJELL MAGNE BONDEVIK,
LEDER OSLOSENTERET:

- Menighetsfakultetet er avgjørende for at vår kirke skal få godt skolerte medarbeidere, og viktig for at kristen tro og tanke blir formidlet i utdanning og samfunnsliv for øvrig. Jeg utfordrer MF til i enda større grad å ta inn over seg internasjonale spørs-

mål knyttet til fred og forsoning, menneskerettigheter og utvikling.

FOTO: KIRKENS INFORMASJONSTJENESTE

INGRID VAD NILSEN, PROST,
LEDER MELLOMKIRKELIG RÅD:

- MF har i løpet av de seinere åra våget å gå nye veier og la seg berike av økumenisk bredde og profil. Det var helt utenkelig i min studietid og det er flott at dette skjer! Jeg utfordrer MF til å gå i enda mer nærdialog med kirken og menighetene om hvilke kvaliteter,

egenskaper og faglig tyngde som først og fremst etterspørres, og legge opp studiene for å møte etterspørselen for nye kirkelige medarbeidere. Dette vil også kunne gi studenter en tettere opplevelse og forståelse av det kallet som kommer fra kirken og det store behovet vi har for flere dyktige og troverdige medarbeidere!

**ESPEN OTTOSEN, INFORMASJONSLEDER
NORSK LUTHERSK MISJONSSAMBAND:**

- MF: et avgjørende sted for modning av den kristne tro! Min drøm og utfordring videre er at Menighetsfakultetet i en relativistisk og ganske bibelkristisk tid, klarer å formidle tillit til Bibelen og det kristne budskap. Det er viktig å ikke drukne i

jakten på akademisk prestisje, men våge å være et sted for frimodig kamp for Bibelens troverdighet.

**INGER JOHANNE WREMER, SENIORRÅDGIVER HSH,
STYRELEDER KIRKENS NØDHJELP:**

Stå på fremover og ta vare på særpreget! Ikke vær redd for å ta utfordringer, og vakt dere for å bli så lik de andre at dere utsletter dere selv.

Når det gjelder utfordring, ligger den i å være en bredt sammensatt utdanningsinstitusjon som også våger å utvikle nye områder. På den ene siden

er dere både avhengig av finansiering fra det offentlige og må følge kravene som stilles fra samme hold. På den annen side skal dere være et godt og attraktivt alternativ til offentlige utdanningsinstitusjoner.

**OLE DANBOLT MJØS, PROFESSOR, TIDLIGERE
REKTOR UNIVERSITETET I TROMSØ:**

- Gratulerer med jubileet! Mitt heiarop er langt, og jeg vil blant annet berømme MFs evne til fornyelse, nytenkning, vitenskap, dialog og samspill med andre institusjoner/organisasjoner. Jeg vil også berømme dere for entusiastisk oppfølging av Mjøs-

utvalgets innstilling om høgre utdanning. Det var klokt gjort! Den norske kirke er avhengig av MFs fortsatte store bidrag til utdanning av prester og andre kirkelige medarbeidere. Lykke til i arbeidet videre på fornyelsens og kjærlighetens vei.

RETTIGHETER: D.N.N. FOTOGRAF: KEN OPPRÅNN

**ADELHEID FIRING HVAMBSAL,
GENERALSEKRETÆR KFUK-KFUM:**

Fra Adelheids kontor får vi ikke mindre enn et svar på rim:

Hurra, folk! For MF, som er 100 år!
Et tilbud for alle (i livets vår)
som ønsker å vandre den smale vei
mot lønn i himlen og medium ståhei.

Vi ønsker en framtid med støtte fra stat og engasjement mot urettferd og hat.
Vi håper på åpenhet, mening og trøkk,
då vandrar me saman. Kjære MF, gudd løkk!

**TORGER REVE, PROFESSOR,
TIDLIGERE REKTOR BI:**

- MF slo BI og ble den første private vitenskapelige høyskole i Norge. Det vitner om kvalitet. MF er både markedsleder og forskningsleder innen sine fagfelt. Bare se på hvor mange av biskopene og de teologiske

doktorgradene som kommer fra MF. Neste skanse for Menighetsfakultetet er å bli Norges første kristne universitet.

SJENERT OG RAKRYGGET MED BLIKKET FESTET

Vidar L. Haanes kan kirkehistorien til fingerspissene, og MF-tradisjonen sitter i ryggmargen. Men blikket er festet på fremtiden.

TEKST OG FOTO: ATLE BRISEID

- Ja, jeg har hørt det før. Jeg er kanskje litt sjenert.

Vidar L. Haanes sitter på kjøkkenet hjemme på Greverud. Laptopen står koblet opp på kjøkkenbenken, og sakspapirene ligger linet opp til tross for at det er lørdag formiddag. Men i dag skal han la jobben ligge og i stedet snakke om seg selv. Det er en aldri så liten utfordring for MF-rektoren.

- Jeg er aldri nervøs foran forsamlinger og er veldig glad i å forelese eller forrette ved gudstjenester. Samtidig er jeg nok ganske reservert. Jeg er ikke altfor glad i å snakke om meg selv, sier han og smiler skjævt.

TRENGER TID ALENE

På bordet ligger Ipoden som han putter i ørene hver gang han drar på jobb. Navn på orgelkomponister og kirkemusikere suser forbi ettersom han blar seg nedover listen. Innimellom dukker navn som Coldplay og Keane opp, band som hans fire voksne barn ville nikket gjenkjennende til. På veggen i stua henger to fioliner, og ryktene sier at Haanes også kan traktere både gitar og piano.

- Musikk betyr mye for meg, mest som avkobling. Jeg trenger tid til å være innadvendt, sier han.

Før han giftet seg, bega han seg ut på en fireukers tur alene over Island. Nå holder det med en rask tur på Majorstuen eller i skogene i Oppegård når tankene tårner seg opp. Rektoren som alltid holder døra åpen til kontoret og tar seg tid til den som måtte ønske en prat, har av og til behov for egentid.

- De lange, ensomme turene ga meg flotte naturopplevelser. Det var også viktig for å bli kjent med meg selv og klare å være alene. Men jeg fant jo ut at jeg trenger andre mennesker. Fire uker alene er egentlig mer enn nok, sier han.

TENKER BÅDE NÆRT OG STORT

I dag blir det lite tid til lange utflukter. Haanes går inn for oppgaven som rektor med hud og hår. Han føler at han kan det, nå som barneer i ferd med å forlate redet.

- Jeg har satt meg som mål, og dette høres kanskje ut som reklame, at Menighetsfakultetet skal være på høyeste vitenskapelige nivå uten å miste det nære menighetsarbeidet av syne. Navnet vårt består jo av to deler: menighet og fakultet, sier han.

Mange vil si at han langt på vei har klart dette. MF publiserer flest artikler av alle vitenskapelige høyskoler i landet, og kirkehistoriker Haanes bidrar fortsatt til forskningen, tross sine administrative plikter. Samtidig skryter studentene av lyttende og imøtekomende lærere. Rektoren har også fått sin del av æren for at teologiske konflikter i dag løses gjennom saklig dialog.

- Men med en gang vi tror at vi er gode nok, er det fare for å miste fremdriften. Jeg tror vi nå er akkurat passe store: 1000 studenter og 90 ansatte. Vi har fortsatt oversikt, sier han.

Haanes snakker merkbart raskere og virker mer komfortabel nå enn da det var hans egen

Vidar Haanes jobber mye, også på lørdager. - Jeg skulle nok vært flinkere til å gå hjem tidlig, for å synliggjøre at det er greit å gå hjem når arbeidsdagen er over, sier han.

Haanes har ikke tro på at splittelsen av kirke og stat vil føre til dramatiske endringer for MF. - Vi har aldri vært institusjonelt tilknyttet statskirken, sier han.

person som var temaet. Han legger ut om MF som mer enn et arbeidssted, et sted med idealisme og glødende medarbeidere.

- Det er så mange som er villige til å ta i et ekstra tak, og for meg som rektor ligger det her en fare for at jeg kan utnytte mine medarbeidere. Jeg skulle nok vært flinkere til å gå hjem tidlig, for å synliggjøre at det er greit å gå hjem når arbeidsdagen er over, sier han.

- Hva er det mest utfordrende ved å være rektor på MF?

- Her ligger det nok en likhet mellom MF som fakultet og meg som menneske: Vi ønsker å bli så dyktige som mulig, samtidig som vi vil bevare troen. Hvis man mister sitt hjerte i arbeidet, er det ingen vits i å holde på. Men hvis man mener at man har noe å bringe frem, så må man stå på, sier han.

SKIPSREDERSØNN OG AKTIV KRISTEN

Vidar Haanes vokste opp i en rederfamilie i Kristiansand. I hjembyen vil mange kalle det en rik familie. Forretningsgården som bærer familiens navn, ligger sentralt til ved jernbanestasjonen. Faren brukte mye tid på frivillig, kristent arbeid, men for Vidar var det ikke alltid like enkelt å være skipsredersønn og aktiv kristen i en pietistisk tradisjon.

- Hm, det der har ikke vært problematisk på 25 år, sier han.

- Hva mener du?

- Jeg kunne lett bli isolert som barn. Hver for seg er de rollene vanskelige nok, sammen kunne det bli ganske problematisk, sier han.

Det var derfor befriende å la rederkarrieren seile sin egen sjø og forme sin egen livsvei, først som ingeniørstudent på NTH og deretter som student på MF. Det forholdsvis store spranget i utdanningsvei føltes ikke dramatisk for Haanes.

- Jeg har aldri opplevd et konkret kall, men

jeg har alltid hatt en grunnleggende forståelse av at jeg skal leve i tråd med Guds plan. Da jeg hoppet over fra NTH til MF, var det bare en måte for meg å kunne leve bedre i tråd med Guds plan, sier han.

FRYKTER IKKE NY KIRKEORDNING

Det er kanskje nærliggende å snakke seg bakover i tid når intervjuobjektet er kirkehistoriker og anledningen er et 100-årsjubileum, men Haanes snakker i stedet om fremtiden, om MFs rolle i en tid der båndene mellom kirke og stat er i ferd med å løsne for alvor.

- Jeg tror egentlig det vil ha lite å si for MF. Vi er allerede knyttet til reformbevegelsen og den frie folkekirken. Vi har aldri vært institusjonelt tilknyttet statskirken, sier han.

- Vil det forandre presterollen?

- Jeg tror vi allerede har gått gjennom den prosessen. Vi har fått impulser fra andre kirkesamfunn. Samtidig har MF tatt opp i seg det omsorgsfulle ved presterollen som kvinnelige prester har medført, sier han, vel vitende om at 60 prosent av dagens MF-studenter er kvinner, og at andelen kvinnelige prester nærmer seg 50 prosent.

Heller ikke omformingen av KRL-faget til et fag uten kristendommen i særstilling, tror Haanes vil få dramatiske konsekvenser for Menighetsfakultetet.

- Faget kan ikke erstatte menighetenes behov for trosopplæring av sine barn. Samtidig må det heller ikke bli et rent orienteringsfag. Jeg er opptatt av at formidlingen av kristendommen blir slik at kristne barn kan kjenne seg igjen i det, på samme måte som muslimske barn kan kjenne seg igjen i formidlingen av islam, sier han.

Måten han går opp i temaet på, gjør det nesten vanskelig å skille rektoren Haanes fra personen Vidar L. Haanes.

TROEN MÅ STÅ SIN PRØVE

At det norske samfunnet utvikler seg til å bli mer pluralistisk, er heller ingen trussel for Menighetsfakultetet. Tvert imot, mener Haanes.

- I en overgangsperiode kan det kanskje føles som en trussel, men den kristne troen må stå sin prøve i konkurranse med andre religioner. Vi må kanskje tenke en del på formen, men innholdet må være det samme, sier han.

- Betyr det at du synes vi skal forandre liturgien?

- Gudstjenesteformen kan være et hinder for mange. Det ser vi på oppslutningen, særlig blant unge mennesker. Vi er jo i gang med både liturgireform, salmebokreform og tekstreform, men løsningen er ikke å forandre gudstjenestene fullstendig. Vi må bevare kontakten med tradisjonene. Vi bommer hvis vi prøver å gjøre alt på en helt ny måte, sier han.

Måten han går opp i temaet på, gjør det nesten vanskelig å skille rektoren Haanes fra personen Vidar L. Haanes. Selv om han hevder at han godt kunne trives med andre arbeidsoppgaver, stikker nok Menighetsfakultetets røtter svært dypt.

- Det er ikke vanskelig å tenke seg ut av rollen som rektor, men det som står igjen er fortsatt en oppriktig interesse for teologi, historie og kultur. Jeg ser rett og slett ikke for meg at jeg forlater kirkehistorien, sier han.

16. oktober ble MF opprettet, grunnreglene vedtatt og styre og forstanderskap valgt. Første styreleder var Aug. B. Jahnsen og første forstanderskapsformann var sogneprest, fhv kirkestatsråd Chr. Knudsen – som sluttet som statsråd samtidig som Sigurd Odland forlot Det teologiske fakultet i protest mot regjeringens utnevning av den liberale Johs. Ording som professor i dogmatikk.

Første semesteråpning den **3. september** i Kr. Augustgate 5. Ved starten hadde MF åtte studenter og tre lærere: Peter Hognestad (GT), Sigurd Odland (NT) og Edv. Sverdrup (KH). Ole Hallesby (ST) ble ansatt året etter.

Etter sterke debatter i Stortinget og Odelstinget ble "Lov av 16. mai 1913 om eksamensrett for Det teologiske Menighetsfakultet" vedtatt. Odelstingets ordfører, Yngvar Ustvedt, sa i sitt siste innlegg før votering: "Hva skulle så være til hinder for at det offentlige gav dette fakultet **eksamensrett**, dersom lærerne ble ansatt på en slik måte at man hadde sikkerhet for deres kvalifikasjoner?"

Studentbladet Mellom Brødre starter opp, som et bindeledd mellom studenter og nyutdannede prester. Da meldingsbladet Lys og liv startet opp i 1935, ble MB mer et internt studentblad. Mellom Brødre skiftet navn til Mellom Søsken i 1976, og lever fortsatt i beste velgående.

Etter at lokalene i den gamle pikeskolen i Kr. August gate 5 lenge hadde vært alt for små, flyttet man inn i gode, nye lokaler i **St. Olavs gate 29**.

MF får eksamensrett til praktisk-teologisk eksamen, og starter opp sitt eget praktisk-teologiske seminar. Gabriel Skagestad blir første hovedlærer/rektor. Året etter passerer MF Det teologiske fakultet ved universitetet i antall studenter, med 255 mot 242; i 1937 var studenttallet 201 mot 81, og siden har MF vært landets største teologiske fakultet.

Tidsskrift for Teologi og Kirke (TTK) etableres som MFs eget teologiske fagtidsskrift.

1907

1908

1913

1918

1923

1925

1930

DE SISTE 10 ÅR

TEKST: REKTOR VIDAR L. HAANES,
PROFESSOR I KIRKEHISTORE
ILLUSTRASJON: KRISTIN WALSTAD

Tiåret 1988-98 var særlig preget av veksten i studietilbud og antall nye studenter ved institutt for kristendomskunnskap, samt etableringen av doktorgradsutdanning. Også de siste ti årene har studenttallet økt, og holder seg nå stabilt rundt 900, i tillegg til 40 PhD-studenter. I 1988 var det like mange studenter på kristendom som på teologi, i 1998 dobbelt så mange, og i dag er det tre ganger så mange. Forskningsvirksomheten har økt betraktelig, noe som dokumenteres ved at MF for tredje år på rad topper statistikken over vitenskapelig publisering. I tillegg ligger MF svært høyt på nasjonale undersøkelser om studenttilfredshet, og har hatt flere svært dyktige studentrådsledere de siste ti år.

MF blir som den første private institusjon akkreditert som **vitenskapelig høyskole** av det nasjonale akkrediteringsorganet NOKUT. Det innføres ny styrestruktur og **enhetlig ledelse** og Vidar L. Haanes tilsettes som første rektor. MF blir medlem av Universitets- og Høgskolerådet etter at den nye felles Lov for Universiteter og høyskoler trer i kraft fra 2005. MF mottar **øumenikkprisen** fra Norges kristne råd som en anerkjennelse for utvikling av studietilbud i samarbeid med Metodistkirken, Pinsebevegelsen og Den katolske kirke.

MF får, som første private institusjon, **rett til å tildele doktorgraden**, og året etter disputerer Gunnar Heiene som den første dr.theol. fra MF. I 2002 ble dr.art.-graden i kristendomskunnskap godkjent, men denne ble omgjort til PhD-graden som følge av lovendringer. Ved inngangen av 2008 har 42 disputert for doktorgraden på MF.

Privathøgskoleloven vedtas, med den følge at eksamen ved private høyskoler godkjennes som en universitets- eller høyskoleeksamen når den er faglig jevn-god. Samme bestemmelse ble også foreslått for doktorgrader.

Kateketseminaret opprettes, med Aasmund Dale som første rektor.

Første etterutdanningskurs for prester. Siden er etter- og videreutdanning av prester og lærere blitt en sentral del av MFs virksomhet.

MF flytter inn i nytt bygg i **Cydasvei 4** på Majorstuen. Dette året får MF statstilskudd for første gang, og Lærerrådets flertall sier ja til kvinnelige prester. **Helga Haugland Byfuglien** var en av de to første uteksaminerte kvinnelige kandidatene fra Praktikum våren 1977.

Institutt for kristendomskunnskap opprettes, med tilbud om grunnfag, mellomfag og hovedfag. Studenttilgangen økte sterkt, og utdanning og fagutvikling av kristendomskunnskap med tanke på tjeneste i den offentlige skolen ble heretter en vesentlig oppgave for MF.

1967

1972

1975

1977

1986

1990

2004-5

REFORMER I HØYERE UTDANNING

Et nettverk for private høyskoler (NPH) ble etablert i 1999/2000, med MF og BI som sentrale aktører. MF hadde meldt seg på banen i reformen av høyere utdanning allerede ved opprettelsen av Norgesnetttrådet i 1998. Etter at Stortinget i 2001 vedtok kvalitetsreformen, arbeidet MF aktivt for å tilpasse seg den nasjonale og internasjonale utvikling av høyere utdanning (Bologna-prosessen). Det ble innført ny felles gradsstruktur (bachelor, master og PhD) og et nytt system for vektball og karakterer. Profesjonsutdannelsen i teologi fikk beholde et 6-årig studieløp med integrert praktikum (cand. theol.), men MF utviklet masterprogram i diakoni, kirkelig undervisning, teologi (katolsk, metodistisk, pentekostal o.a.) og i en rekke religionsfaglige emner.

MF ble i 2004 akkreditert som vitenskapelig høyskole av det nasjonale kvalitetssikringsorganet NOKUT, den første institusjonsakkrediteringen som ble foretatt. MF kunne nå

etablere studietilbud og emner på alle nivåer innenfor sine fagfelt. Den nye felles Universitets- og høyskoleloven som trådte i kraft i 2005 førte til en felles utdanningssektor, bestående av både private og statlige utdanningsinstitusjoner. MF ble medlem av Universitets- og Høgskolerådet, og i 2006 av samarbeidsorganet for nordiske universiteter NUS/NUAS.

UTDANNING

Etter forslag fra Ungdommens kirkemøte, valgte MF å sette i gang et bachelor-program i Ungdom, kultur og tro (UKT), som var beregnet på ungdomsarbeidere eller andre kirkelige medarbeidere. Det har utviklet seg et utstrakt samarbeid mellom MF og ungdomsledere i Dnk og de frivillige organisasjonene, knyttet både til trosopplæringsreformen og annet ungdomsarbeid.

Etter- og videreutdanning har vært et viktig satsningsområde siden 1998. Etter ny læreplan kom i 1997 ble behovet for etter- og videreutdanning i KRL stort. MF satset for fullt

på dette feltet, og satte i gang regionale studietilbud i samarbeid med folkeuniversiteter og lokale høyskoler, i til sammen 14 norske byer. I løpet av de siste ti årene har tusenvis av lærere tatt KRL årsenhet på deltid.

DET ØKUMENISKE

MF ble også påvirket av endringene i det økumeniske klima på 1980-tallet, og flere av lærerne var deltakere i de pågående økumeniske samtaler samtidig som MF fikk stadig flere studenter fra andre kirkesamfunn. Fra 2001 har MF inngått samarbeidsavtaler med Metodistkirken, Pinsebevegelsen, Frelsesarmeen og Den katolske kirke. I begrunnelsen for at MF i 2005 fikk økumenikkprisen fra Norges Kristne Råd, heter det: "Det teologiske Menighetsfakultetet har de senere årene gjennomført en radikal endring der det uten å oppgi sin lutherske identitet, og nettopp i tråd med den, har åpnet seg mot andre kirker og tradisjoner gjennom samarbeidsavtaler om forskning og undervisning."

KIRKEKAMPEN UNDER OKKUPASJONEN

Den norske kirkekamp under okkupasjonen 1940-45 har vakt betydelig internasjonal oppmerksomhet. Det skyldes blant annet forståelsen og bruken av den lutherske lære om det åndelige og det verdslige regimente.

TEKST: TORLEIV AUSTAD, MF-PROFESSOR
FOTO: ATLE BRISEID

Mens denne læren i Tyskland bidro til at mange lutheranere stilte seg lojalt til Hitler og hans ideologi, ble den i Norge et viktig teologisk instrument for kirkens motstand mot nasjonalsosialismen, den totalitære stat og Nasjonal Samlings kirkepolitikk. De kristne er ikke forpliktet til å underkaste seg enhver stat. Lydighetsplikten gjelder kun rettsstaten. Biskop Eivind Berggrav brøt med den tradisjonelle øvrighetslojalitet i lutherdommen, og tolket Paulus' holdning til styremakten i Rom 13 som betinget lydighet. Den forutsetter at staten ikke er "til skrekk for den gode gjerning, men for den onde" (v. 3). Hvis staten ikke respekterer retten, men blir en trussel mot det som er godt og sant, er de kristne fritatt for lydighetsplikten. Overfor en totalitær stat har de kristne ikke bare rett, men også plikt til å være ulydige og endog gjøre aktiv motstand. Berggrav kunne belegge dette synet med sitater fra Luther. Hans nytolkning av Rom 13 har i stor grad fått gjennomslag i luthersk etikk i etterkrigstidens Tyskland.

Den norske kirkes offensive motstand mot den totalitære stat, representert ved okkupasjonsmakten og Nasjonal Samling, førte til at biskopene og prestene la ned sine statsembeder, og brøt samvirken med det nazistiske kirkestyre. Så langt som mulig fortsatte de imidlertid å utføre sin tjeneste i menighetene i kraft av sin ordinasjon. Fra april 1942 til mai 1945 var Den norske kirke en selvadministrert folkekirke, uten forbindelse med departementet. En minoritet blant prestene og i menighetene forble tro mot Quisling og Nasjonal Samling. Med støtte av departementet gjorde Quisling-kirken krav på å være den legitime norske statskirke. Da freden kom, opphørte den å eksistere.

I februar 1942 oppstod det strid mellom biskopene og Kirkedepartementet om retten til oppdragelsen av barna. Striden ble utløst ved Lov om ungdomstjeneste, som innebar at all

Tyske lutheranere gikk langt på vei ut fra at det verdslige regimente følger sine egne lover, uten kirkelig kritikk, og at borgerne har plikt til å være lydige mot staten. På norsk hold understreket en sterkere at det verdslige regimente er Guds regimente og må derfor respektere Guds bud og ordninger i samfunnslivet

norsk ungdom mellom 10 og 18 år skulle tvangsopplæres i den nazistiske ideologi og politikk. Biskopene protesterte, og hevdet at foreldrene har rett til å bestemme over egne barns religiøse og livssynsmessige oppdragelse. Kirkedepartementet påberopte seg imidlertid Luther til støtte for tanken om at staten har den øverste rett og myndighet til å bestemme over opplæringen av barna. Biskop Berggrav bad de to teologiske fakulteter om sakkyndige uttalelser. Menighetsfakultetet uttalte da at den tvungne nazistiske barneoppdragelsen ikke bare krenker foreldreretten og foreldreplikten, men også den rett og plikt som påhviler kirken som forkynner av Guds ord. Det teologiske fakultet la vekt på at det er kirkens rett og plikt å våke over at statens ordning og lover er i overensstemmelse med Guds vilje, og har derfor ansvar for å si fra når det ikke er tilfelle. For kirkekampen var det viktig at alle teologiske professorer/dosenter undertegnet sine fakulteters uttalelser. I april samme år avgav fakultetene på eget initiativ en felles uttalelse til støtte for embetsnedleggelsen på basis av bekjennelses-

DISSE FALT FOR FEDRELANDET

Ingolf Boge
Gustav Eide
Isak Hoel
Cay Kristiansen
John Lian
Trygve Thomassen
Arne Thu
Tomas Trægde
Georg Østensen

erklæringen Kirkens Grunn. Fellesuttalelsen, som også var undertegnet av rektorene ved de praktisk-teologiske seminarer, vakte stor oppmerksomhet. Det var første gang de to fakultetene gikk sammen om en læreuttalelse.

Undervisningen ved de teologiske fakulteter opphørte ved utgangen av høstsemesteret 1943. Den 30. november 1943 arresterte Gestapo ca. 1250 studenter og stengte Universitetet i Oslo. Blant de arresterte var det også en rekke MF-studenter. Etter forhandlinger ble de sluppet fri. I brev fra departementet av 4. mars 1944 fikk MF pålegg om at undervisningen måtte opphøre fra fredag 10. samme måned. En uke senere foretok statspolitiet en husundersøkelse for å kontrollere at undervisningen var stanset. Men det hadde ikke vært noen undervisning i vårsemesteret 1944. Etter overgrepet mot Universitetet møtte det heller ikke studenter til undervisning ved MF. Like fullt ble det ved MFs praktisk-teologiske seminar arrangert hemmelig eksamen i preken og katekese. I noen tilfeller ble det avholdt hemmelige eksamener ved universitetsansatte, og det gjorde det mulig for enkelte MF-studenter å avlegge eksamen i forberedende prøver.

Flere av MFs lærere og ansatte deltok aktivt i motstandskampen. Professor Ole Hallesby var med både i Kristent Samråd og i Kirkens Samråd. Han ble fungerende formann i Den midlertidige kirkeledelse fra starten i juni 1942 til han ble fengslet og sendt til Grini 13. mai 1943. Kirkeledelsen gikk fra da av under jorden. Hallesby ble etterfulgt av daværende dosent Andreas Seierstad. Også rektor Johannes Smemo ved MFs praktiskteologiske seminar var medlem av kirkeledelsen inntil han ble arrestert. Sekretærene ved fakultetet, Reidar Kobro og Nils E. Bloch-Hoell, deltok sammen med Seierstad i arbeidet med den illegale kirkelig presse. Bloch-Hoell var også kurér, mens Kobro måtte flykte til Sverige og deltok derfra i arbeidet med overgangen fra krig til fred. Det må heller ikke glemmes at en rekke av MF-studenter deltok aktivt i kirkens motstand på sine hjemsteder, i Oslo eller fra Sverige.

MF-STUDENTER UNDER KRIGEN

Professor Gunnar Heiene ved plaketten

TEKST: GUNNAR HEIENE, MF-PROFESSOR

Andre verdenskrig ble en dramatisk tid også for MFs studenter, og ved semesteråpningen 4. september 1945 ble det markert at tre av studentene hadde måtte bote med livet under krigen.

En av dem som begynte sitt studium ved MF høstsemesteret 1940, var *Georg Østensen* fra Bergen. Høsten 1941 la han sammen med nesten førti andre menn ut med en skøyte for å komme over til England. Dit skulle de aldri komme. Både Østensen og de andre gikk ned sammen med båten.

To ganske unge studenter, *Cay Kristiansen* og *Tomas Per Trægde*, endte sitt liv på en dramatisk måte mot slutten av krigen. Cay Kristiansen var født 28. oktober 1922 i Kristiansand. Etter artium i 1942 begynte han på MF. Ifølge en av hans studiekameraater, Albert Assev, var han et fast holdepunkt på avisrommet og en student som alle måtte legge merke til. Etter aksjonen mot studentene lå Assev og Cay Kristiansen i dekning i en leilighet på Slemdal og planla å rømme til Sverige. Men i siste øyeblikk ombestemte de seg og gikk i stedet inn i motstands-

kampen her hjemme.

Tomas Trægde var den aller siste studenten som ble innskrevet ved MF før fakultetet måtte stenge. Han var født i Mandal 29. mai 1924. Han unngikk å bli tatt under studentaksjonen på Universitet 30. november 1943. Sammen med en flokk kamerater lå han i dekning i en hytte i marka, og på vinteren kom han inn i det illegale arbeidet i Drammen, sammen med blant annet Cay Kristiansen.

I noen måneder lå de i utdannelseleir under Milorg i Drammens distrikt, først i Skoger, der de drev våpenøvelser, så på Holtefjell. Tirsdag 2. mai var tre av dem i Hokksund sammen med en av instruktørene. Plutselig kom lensmannen for å kontrollere dem, og før instruktøren, Finn Andersen, eller "Frank", som dekknavnet hans var, fikk løsnet sikringen på revolveren, ble han skutt. De tre studentene ble arrestert, og kort tid etter ble hytta der de seks andre guttene oppholdt seg, omringet av tyskerne. Til å begynne med så det ikke så mørkt ut, men så ble lensmannen på Hokksund, som var en innbitt nazist, skutt av norske motstandsfolk, og 4. juli 1944 ble guttene dømt til døden ved tysk standrett på Grini.

Utdrag fra tale ved 17. mai-frokost på Menighetsfakultetet, 2007

TEKST: SIGURD ANDREAS WIDVEY HAUGEN.
MF-STUDENT

Demokrati, frihet, likhet, brorskap, selvstendighet, toleranse, respekt, fred. Uten kjærlighet betyr ikke disse ordene noe. Uten kjærlighet er disse ordene tynget av plikt – ikke av ekthet og sannhet.

Uten kjærlighet er selv 17. mai drønnende malm!

La oss for et øyeblikk legge våre egne bekymringer og uroligheter til side mens vi minnes de som døde for at vi skulle kunne leve i et samfunn der frihet, ansvar og kjærlighet ikke skulle være ukjente og ubrukelige verdier.

Og la oss håpe og be om at den kjærligheten til Gud og hverandre som gjør det mulig å kjempe for det som er rett, er noe vi må få et glimt av, slik at vi virkelig kan forstå den etterskriften som står på plaketten over de falne MF-studentene:

"Jeg ser himmelen åpen." (Åp 19:11)

LÅTT OG LØYE

LUNE HISTORIER FRA ET LANGT MF-LIV

Menighetsfakultetets historie består ikke bare av tørre fakta. Det er med stolthet vi presenterer et knippe lune historier, blant annet fortalt av MF-veteran Torleiv Austad.

TEKST: TORLEIV AUSTAD OG LARS ØSTNOR
FOTO: MARIANNE TORP

VED EKSAMENSBRDET

En student var oppe til eksamen i hebraisk ved Universitetet i Oslo. Han fikk i oppgave å oversette og fortolke Salme 23. Studenten begynte oversettelsen slik: "Herren er min hyrde. Jeg fatter ingen ting."

SKRIFTLIG EKSAMEN

Eksamenskandidaten hadde fått en oppgave om ekteskapet. Han kom inn på ekteskapet i eskatologisk perspektiv. For sensor var det tydelig at han hadde en vag erindring om Matt 22,30 ("For etter oppstandelsen tar de ikke til ekte og tas ikke til ekte, men de er som englene i himmelen."). I eksamensbesvarelsen

sto det nemlig: "I himmelen er der intet ekteskap, men bare fryd og gammen."

PÅ SEMINAR

Professor John Nome hadde tre studenter på et seminar i religionsfilosofi. En gang spurte han studentene hva som menes med akademisk dannelselse. Etter en viss taushet grep en av studentene ordet og sa at akademisk dannelselse bare er noe tull. Det er jåleri. Da ble professoren opprørt og svarte: "Kanskje noen av de herværende studenter burde velge et annet yrke enn teologien, for eksempel rørleggeryrket."

ØVELSESGUDSTJENESTE

På praktisk-teologisk seminar hadde kullet jeg gikk på, øvelsesgudstjenester i Gamle Aker kirke. En av kandidatene prekte. På vei ned trappa fra prekestolen etter prekenen kom han på at han hadde glemt å lyse velsig-

nelsen. Han gikk opp igjen på prekestolen og sa: "Jeg glemte dessverre velsignelsen. Så den får dere unnvære i dag."

TEOLOGDAG

I studietiden hadde MF normalt teologdager rundt om i landet. Lærere og studenter besøkte menigheter, deltok ved gudstjenester og ble orientert om det kristelige liv på stedet. I Ragnvald Indrebøs siste år som biskop i Bjørgvin var vi i Bergen. Biskopen skulle holde foredrag for oss om bispedømmets fysiognomi på Hotell Terminus. Den gang gikk mange av studentene med hatt. I garderoben så en av studentene, Nils Nilsen, en mann med hatt og frakk som sett bakfra så ut som en studiekamerat. Nils gikk stille og forsiktig innpå ham og trakk hatten nedover hodet hans. Den som da snudde seg, var biskop Indrebø. Nils rakk fram hånda og presenterte seg for biskopen med ordene: "Det er Nils Nilsen fra Flekkerøya." Biskop Indrebø svarte kvikt, men sindig: "Det er eit namn ein vil merkja seg."

FRI BØNN

I auditoriet på det gamle MF i St. Olavs gate 29 var det hver dag morgenandakt kl. 09.00 med fri bønn. Det skulle et visst mot til å be høyt, i alle fall for nye studenter. Det hendte at noen av oss stokket ordene på en uheldig måte. Det var ikke alltid så lett å finne de rette ordene. En ung student begynte sin bønn slik: "Jeg vil takke deg, Gud, for at vi har så mange tilbedere her på MF."

TYKKFEIL

På en forelesning fortalte professor Sverre Aalen om en professor som var så lei trykkfeil i bøkene han leste. Da denne professoren selv skulle gi ut en bok, leste han korrektur så mange ganger og så grundig at han var over-

bevist om at det ikke fantes noen trykkfeil. Dette ville han informere leseren om på bokens omslag. Der kom det til å stå: "I denne bok er det ingen tykkfeil."

DISTRAKSJON

NT-professor D.A. Frøvig var kjent for å være en distré mann. En dag var han på postkontoret. Men da ekspeditøren spurte etter navnet hans, var han ikke i stand til å huske det. Han måtte derfor gå med uforrettet sak. Da han kom ut på gata, møtte han en av MF-studentene som hilste: "God dag, professor Frøvig!" Frøvig utbrøt: "Frøvig var det! Frøvig var det!" Og med det styrtet han tilbake til postkontoret for å ordne ærendet sitt.

BAKVASKELSE

På herretoalet i kjelleren på det gamle MF i St. Olavs gate sto båsene i rekke og rad langs veggen. En student fant på at han ville ha litt moro med medstudenten som satt og gjorde sitt fornødende i båsen ved siden av. Han strakk derfor handa over skilleveggen mellom båsene og trakk i snora til vanntanken hos studiekameraten. Rett etterpå kom professor D.A. Frøvig ut fra båsen utbrytende: "Dette må man vel kunne kalle bakvaskelse!"

PÅMINNING TIL GUD

Professor Leiv Aalen var en flittig deltaker på morgenandaktene kl. 09.00 i auditoriet på det gamle MF i St. Olavs gate. En dag begynte han bønnen sin på følgende måte: "Kjære Gud! Du vet det står i Romerbrevet kapittel 10..."

LUTHERANERE OG ARVESYNDEN

Studentene på grunnstudiene hadde et semester fått som oppgave i systematisk teologi å gjøre rede for det kristne synet på mennesket. En av studentene skrev bl.a.: "Alle lutheranere er født med arvesynd."

UTKONKURRERT

Arild Romarheim foreleste for fjernstudenter i Molde. Blant studentene var en dame som, akkurat i det neste forelesning skulle begynne, oppdaget mannen sin i enden av korridoren. "Å, mannen min, han har vært på sjøen i over tre måneder!" Det var heftig og het omfavelse. Men plutselig snur damen seg og sier til mannen sin: "Du må bare vente, der inne er slik en fantastisk foreleser, så jeg MÅ bare inn igjen." Og borte ble hun. Da sa den hjemvendte sjømannen: "Det hadde jeg aldri trodd, at jeg skulle bli utkonkurrert av Menighetsfakultetet!"

SPØKELSER

Det er en kjent sak at gamle prestegårder har ord på seg for å huse litt av hvert, også gjenerferd og spøkelser av ulike slag. En tidligere landssekretær som reiste rundt for fakultetet, fikk etter hvert lang og god erfaring med overnatting i prestegårdsrom, som ikke har det aller beste rykte i så måte. Når det begynte å tasle rundt senga i den gamle prestegården, pleide han å reise seg opp å si: "Hyggelig å se så mange. Nå tar vi opp et offer til Menighetsfakultetet."

Noen utdrag fra eksamensbesvarelser

TEKST: ATLE SØVIK,
MF-STIPENDIAT
FOTO: MARIANNE TORP

MF-lærer og stipendiat Atle Søvik har flittig notert gode setninger fra studenters eksamens- og oppgavebesvarelser. Her er et lite utdrag:

KREATIVE VARIASJONER

Det er lett å skjære over alle med en kam. Det er ikke sikkert at å kjemme alle over en kam er det beste. En bør ikke feie alle under en kam.

DISKURS

I det øyeblikket de ulike partene står på hver sin pjestall uten sidesyn for andre vinkinger, da har diskursen tapt.

ETIKK

Å drepe en for fellesskapets beste ville vært helt uakseptabelt for en pliktetiker, mens for en nytetiker ville dette vært helt naturlig.

HEGELS TESE OG ANTITELSE

For å forklare tese – antitese – syntese hos Hegel vil jeg bruke bildet med en hest. Tese er huden på hesten, antitese er kjøttet på hesten, mens syntese er hele hesten.

KORSANG OG KONJAKK

MF-koret i Fagerborg kirke på 70-tallet.

TEKST: ATLE BRISEID

Menighetsfakultetets legendariske studentkor reiste sammen på turneer i flere tiår. Sânt blir det historier av. En av dem handler om midnattssol, båttur og konjakk.

Når tidligere medlemmer samles til høsten for å synge gamle sanger om igjen, er det ikke fritt for at det også blir blåst liv i gamle historier. De fleste dreier seg om speidertur-aktige streker, som å sy sammen pysjamasbuksene til landssekretæren eller soveposen til dirigenten, men én historie står spesielt sterkt i minnet til tidligere dirigent og nåværende professor i kirkekemusikk, Trond Kverno:

- Høydepunktet var under en turné i Troms. Det var midnattssol og ingen ville legge seg. I stedet satt vi i og jodla i en båt til halv tre på natta. Morgenens etter kom vi oss akkurat opp tidsnok til å synge for den lokale menigheten, sier han.

Ifølge Kverno, som ledet koret under en av storhetstidene på slutten av 70-tallet, førte natteranglingen til uvanlig stor slitasje på allerede slitne sangstemmer. MF-koret var nemlig en del av skolens markedsførings- og innsamlingsarbeid og reiste på toukers turné hver sommer, i tillegg til minst én utreisehelg i måneden. Ofte var det opptredener både lørdag kveld, under høymessen søndag formiddag og til "evening song" søndag kveld, så koret var vant til å anstrenge strupene. Den morgenen i Troms var situasjonen likevel kritisk.

- For å si det sånn: bassene lød flottere og flottere, mens sopranene lød verre og verre, sier han.

Løsningen ble at han dro på polet og kjøpte konjakk under sterk forklaring at det var til

medisinsk bruk, altså gurgling. Gurglekuren løst på anstrengte stemmebånd, og koret fikk gjennomført konserten.

- Men det var ikke fritt for at landssekretæren var bekymret da det luktet gammel fyll av alle koristene, sier Kverno og ler.

MF-koret var i mange år et mannskor, men da jentene strømmet inn på fakultetet på 70-tallet, ble det omgjort til blandet kor. En god del MF-studenter har funnet sine ektefeller i koret. For enda flere har det vært et viktig trivselsinnslag i studiene. I tillegg til Kverno har koret hatt en rekke dirigenter, deriblant Per Inge Almås, Guttorm Ihlebæk, Terje Kvam, Trond Dahlen, Svein Rustad, Hanne B. S. Tveito, Grete Hasselgård og Vegar Sandholt. Men var det egentlig et godt kor?

- Når vi var trimmet og hadde de riktige folkene med, var vi et brukbart amatørkor. Til tider låt det rimelig bra, men det var også anledninger det ikke låt så bra. Det kom an på om vi hadde sovet godt om natten, sier Kverno.

Etter mange tiår med stor turnévirkosomhet og høye medlemstall, mistet koret etter hvert

sin glans blant studentene.

- Korsang ble inkompatibelt med de sosiale vekkelsene. Det passet seg vel ikke lenger, sier Kverno.

Likevel håper han på at det er mange tidligere natteranglere som har lyst til å samles i forbindelse med MFs 100-årsjubileum.

- Jeg har av og til truffet folk som har vært med i koret, som spør om vi ikke kan treffes igjen. Jeg synes det høres ut som en god idé. Det kan bli mange historier å mimre om til høsten, sier han.

PS! Historien om konjakk-gurglingen i Troms ble etter hvert til en slags vandrehistorie blant nye kormedlemmer, og etter noen år fikk den sin oppfølger:

- Det gikk jo gjetord om den episoden, og mange spurte om ikke de også kunne få gurgle konjakk. Derfor gikk vi en gang ut av bussen og kjøpte konjakk-sjokolade til hele koret, sier Kverno.

- Luktflaten av et helt kor blir jo ganske stor, så da soknepresten på bestemmelsesstedet steg inn i bussen for å ønske velkommen, rygget han nesten ut igjen av lukta.

DET TEOLOGISKE
MENIGHETSAKULTET

INVITASJON: GJENFORENING AV MF-KORET JUBILEUMSHELGEN 10.-12.OKTOBER

Menighetsfakultetet inviterer til gjenforening av MF-koret under ledelse av dirigentene **Trond Kverno** og **Trond Dahlen**. Det vil bli øvelse på MF fredag og lørdag i jubileumshelgen og mulighet for opptreden på festforestillingen i Oslo konserthus lørdag kveld (med forbehold om et visst antall deltakere). Vi oppfordrer interesserte til å sende inn digitale bilder fra livet med MF-koret til info@mf.no og melde sin interesse for kor-prosjektet i god tid.

Påmelding sendes til info@mf.no innen 1. juli 2008. Du kan også ringe tlf. 22 59 05 00, kontaktperson er Kristin Walstad.

For mer informasjon om jubileumsmarkeringene i 2008, se mf.no under Jubileum 2008.

mf.no

FOLK GJENNOM 100 ÅR

TEKST: MARIANNE TORP

Studentgruppe ved MF fra omkring 1910. Ved bordet sitter Hallesby og Hognestad.

Professor Odland og studentene i det gamle auditorium i Kr. Augustas gt. 5.

Kandidatene fra våren 1925. Hjalmar Svennevik, Elfinn Øiestad, Sverre Kristofersen, Roger With, Birger Daniel Gulbrandsen, Olaf Bjelland og Kristoffer Halvorsen.

Østfold krets av MF-foreninger hadde årlige sommerstevner. Her fra Haugeun ungdomsskole i 1935 som samlet 3000 deltagere. Professor Ole Hallesby taler.

Studentene fikk nytt bønnerom i St. Olavs gate i 1935.

Fra en av lesesalene på MF i 1936. Sitat Lys og liv: "Det er studiet av Guds ord som mer enn noe annet preger studentlivet ved Menighetsfakultetet og farver studentens ensformige hverdag."

UNGPIKEFORENINGEN I HØVDAG 1939

..."Foruten den årlige ofring 1. pinsedag har vi to foreninger som arbeider for Menighetsfakultetet. Den ene er en blandet forening, den består av både kvinner og menn, noen eldre og noen yngre.....Den andre foreningen er en ungpikeforening som ble stiftet i all stillhet av to interesserte damer."

STUDENTKVARTETT PÅ JUBILUMSTURNÉ

I anledning MFs 50 årsjubileum var det to kvartetter ved siden av MF-koret som reiste landet rundt. Fra venstre Magne Storli, Asbjørn Nilsen, Martin Synnes og Erling Neerland.

Praktikumskullet 1957-1958, med Carl Fr. Wisløff som rektor.

"Landssekretær Eugen Spydevold i fint driv nedover Karl Johan", stod det i Mellom brødre i 1964. "Ikke noe unødig utlegg til dro-sje. Kalosjegodtgjørelse har han ikke."

Assistent Aslak Findreng ved sin skrive-maskin. Findreng ble senere kontorsjef og økonomisjef ved MF.

MFs DAMEKVARTETT I 1967

Fra venstre Kari Vatne (f. Størkson), Inger Marie Tønnesen (f. Johnsen), Inger Moen Bergset, Marit Kartveit (f. Hagen) og Oddrun Hauge (f. Haabesland).

Aksjon for å innlede forhandlinger om statsstøtte for MF.

Grunnstensnedleggelsen, Cydas vei, 25. april 1971.

BYGGET ER UNDER TAK I DESEMBER 1971

Dette feires med varm kaffe og Josef Dahl serverer.

KONG OLAV I BØNNEROMMET

I forbindelse med innvielsen av det nye MF-bygget i 1972, fikk kong Olav en omvisning. Her sammen med professor Ivar Asheim og biskop Dagfinn Hauge i det runde bønnerommet i 3. etasje.

Styrets formann Thor With hilser den feststemte forsamlingen.

MF-KORET UTENFOR FAGERBORG KIRKE

Per Inge Almås var dirigent for koret i flere år. Bildet er fra midten av 70-årene.

Kø med studenter for å bli skrevet inn
Bildet er fra 70-tallet og Dagny Harkmark og Marit Spydevold (til høyre) tar imot.

Glimt fra studentkantina i 1975

Fra lanseringen av diktsamlingen "Som i et spill" i 1978.

Vidar Kristensen overrekker Erling Servan sjekken på kr. 16.050,- som kom inn gjennom salget av antologien.

MFs forstanderskap i 1979.

MF GJELDFRITT-LOTTERI I 1981

Fra v. Kirsten Findreng, Klara Myhre og Thordis Wiik.

KATEKETSEMINARET 1981-1982

Fremtidige kateketer følger undervisningen tidlig på 80-tallet. Fra venstre rektor Aasmund Dale, May Lunde, Kirsten M. Hansen og Asgeir Høgli.

Olav Skjevesland med praktikumskullet høsten 1982.

MFs kvinneforening i Sandefjord feiret 50 år i 1982. Landssekretær Bjørn Tore Pettersen representerer MF.

Politisjef Rolf B. Wegner i Bergen var kjent for å gå med sløyfe. Det passet å forære han et MF-slips i anledning besøket på MF.

Aksjonen "Alle Mann På Dekk" til Hardanger og Voss i mars 1981: Fra høyre Svein Olaf Thorbjørnsen, Per Jarle Bekken, Olav Fykse Tveit, Jens Petter Ous, Jon Nilsen, David og Kathryn (amerikanske utvekslingsstudenter fra Wartburg USA) og Gunnar Masvie (foran).

MFs STYRE VED 75-ÅRSJUBILEET I 1983

Fra venstre Thorvald Kolshus, Jan. H Heitmann, Eivind Osnes, Ivar Asheim, Anfin Skaaheim, Erling Servan, Nils Tore Andersen, Per Flacké og student Geir Ola Tveit.

Instituttets lærere synger i forbindelse med juleavslutningen i 1989.

ETTERUTDANNINGSKURS I 1992

Manfredo Wachs fra Brasil var gjesteforeleser (til høyre). Her sammen med rektor ved Kateketseminaret Birger H. Fossum og IKO-styrer Erling Pettersen.

Her skal det spilles fotball (ca. 1992). Sittende fra venstre Ole Jacob Modalsli, Torleiv Austad og Hilde Halsteinli Unsvåg. Stående fra venstre Edvin Larsson, Ernst Baasland, Svein Olaf Thorbjørnsen, Arild Romarheim, Gunnar Heiene, Robert Kvalvaag og Vidar L. Haanes.

Gjennom en årrekke var det pensjonerte soldater fra Frelsesarmeen som satt i informasjonsskranken i i. etg. Her er Erik Klev på plass.

Professor Tormod Engelsviken sammen med utenlandske studenter i 1994. Stående bak fra venstre: Paul Fupe og George Fihavango. Sittende fra venstre: Marta Wirska og Elikana Lova, mens Dawit Chibsa sitter foran.

Klara Myhre og Paul Erik Wirgenes var student/prester i 1996.

Direktør Finn Olav Myhre tok med administrasjonen på rundreise i Østfold. Her fra Skrivergården i Mysen i 1997.

Studentene arrangerte sangkonkurranse i forbindelse med en av miljøtimene i 1998.

Her er det MF-Rock i 2000.

Administrasjonen og lærere ved MF må også gjøre noe annet av og til. Her fra Go-Cart i 2001. Fra venstre Øyvind Meling, Hildegun Hennum Høeg, Gunnar Haaland, Andrew Wergeland, Elna Strandheim, Vegard Hanssen og Gunnar Rein Olsen.

Etter den omfattende rehabiliteringen av bl.a. studentkafeen i 2002, ble Cafe Ole høytidelig åpnet med besøk fra Einar Lunde i NRK. Her sammen med daværende studiesjef Arne J. Eriksen.

Ved flere anledninger har MF-studentene deltatt i kanokonkurranse med TF. Her fra konkurransen i 2001.

Det er trangt om plassen når studentene arrangerer MF Grand Prix som her i 2003.

PREST – JEG?

OM KALLETTIL PRESTETJENESTE

Menighetsfakultetet skal i løpet av 2008 gi ut en liten minibok som retter seg mot unge mennesker som vurderer presteyrket. Nærmere femten prester forteller om sitt kall og om hvordan veien ble til. Vi gir Lys og liv-lesere en liten forsmak på boken:

FOTO: MARIANNE TORP

GUD SÅ MEG FØRST...

AV: MARI SULHEIM SØREIDE
CAND.THEOL.STUDENT

Gud så meg slik jeg er – først. Med kjærlige øyne så Gud meg. Før jeg oppdaget Hans kjærlighet, frelse og fred, så skapte og kjente Han meg. Han har utrustet meg med mine talenter, egenskaper og gaver, som jeg kan få bruke i tjeneste for Ham, slik at flere kan få høre om Hans person og verk. Dette ble helt avgjørende for meg i prosessen som førte til at jeg begynte å studere teologi.

Jeg har vært heldig og få møte flere personer i

livet mitt som har vært til støtte og inspirasjon for at jeg tok valget om å studere teologi. Spesielt har min mor, min ungdomsprest og min mann vært betydningsfulle mennesker. De har gitt meg tro på at jeg, Mari, kan bli prest uten å måtte forandre meg. Gjennom samtale og refleksjon med disse menneskene har jeg fått mot til å tenke at Guds rike trenger slike som meg, og at hvis kirken skal være Kristi legeme med alle dets ulike lemmer, så er det også plass for teologer som meg!

En annen viktig faktor for at jeg studerer teologi er at yrket gir meg flere muligheter. Før jeg startet på studiet snakket jeg med flere teologer som fikk meg til å forstå at jeg kan bruke denne utdannelsen til mye annet enn å være menighetsprest. Spesielt har sjelesorg vekket min interesse. Den sier noe grunnleggende om hvordan vi som kristne kan få tjene andre ved å ta dem på alvor og se dem slik Jesus gjorde. Jeg blir fort glad i mennesker og har alltid visst at jeg vil ha et yrke hvor nærkontakt med mennesker står i fokus. I den forbindelse tenker jeg at det fantastiske med å være teolog, i forhold til andre yrker som også setter fokus på medmenneskelig kontakt, er at jeg får være frimodig i forhold til å snakke om Guds nærvær, det kristne håp og Guds tilgivelse.

Jeg gleder meg til å være teolog ute blant mennesker, både gamle og unge. Det er et allsidig yrke som gir meg mye på mange områder, og som krever at jeg må bruke flere av mine sider, både de gode og de som er mindre gode. Dette er spennende og utfordrende - og sånn vil jeg ha det! Livet gir oss erfaringen at gleder og sorger går hånd i hånd, og som teolog vil jeg få lov til å stå midt oppi disse gledene og sorgene sammen med dem det gjelder. I dette møtet har teologien gitt meg en trygghet om at jeg, og de jeg møter, får hvile i den treenige Guds hender. Han vet hva jeg trenger for å stå i ulike arbeidsoppgaver og svikter aldri med sin Ånds

nærvær – selv om jeg føler meg ung og motløs mange ganger!

Gud så meg først - og ser meg fortsatt. Nå vil jeg ikke annet enn å fortelle andre at Han har sett, og ser dem også!

JEG, EN PREST?

AV: JULIE ANTOINETTE NJAVA
CAND.THEOL.STUDENT

Jeg, en prest...? Ja – hvorfor ikke?! Dette ble det endelige svaret jeg landet på etter å ha funnet lenge over ønsket om å bygge videre på et årsstudium i KRL ved Det teologiske Menighetsfakultet (MF) i Oslo, året 2004. Mitt møte med MF hadde utelukkende vært positivt så langt. Jeg hadde møtt mange hyggelige studenter som hadde ulik bakgrunn, som kom fra ulike steder i landet, og som representerte ulik kirkelig bakgrunn. Det var

særlig teologifagene som appellerte til meg. Og faget ”Kristen livstolkning i dag” vekket spesielt engasjementet mitt for kristenliv og menighetsliv dette første året.

Da våren kom, og det var på tide å søke seg videre på andre studier, var det plutselig en vemodighet som slo meg; Jeg hadde ikke lyst til å bli førskolelærer..., ikke sykepleier heller. Men hvorfor ikke? Jo, det hadde i løpet av ett år blitt et annet yrke som trakk mer – presteyrket! Jeg bestemte meg for å begi meg ut på profesjonsstudiet, og er kjempeglad for det i dag. I skrivende stund nærmer det seg slutten av det åttende semesteret mitt på MF, og jeg stortrives!

Det som har vært spesielt givende underveis i studiet, har vært den gode kontakten jeg har fått med de andre pretestudentene i kullet mitt. Vi har etter hvert blitt veldig godt kjent og passer på å støtte og oppmuntre hverandre i dette lange og utfordrende studiet. Faglig sett har det vært veldig givende å møte lærere, stipendiater og professorer som brenner for fagene sine, og som har et engasjement som smitter - i tillegg virker de alle oppriktig interessert i våre meninger om fag og undervisning.

I de praktiskteologiske fagene (PT) får vi god personlig oppfølging, og det er lagt stor vekt på trivsel og trygghet – dette har jeg opplevd som særlig positivt fordi dette er fag som i stor grad skal gi noe av grunnlaget for den praktiske og menneskelige kompetansen som kreves av en prest. Her fordyper vi oss i gudstjenesteliv, prekenarbeid og sjelesorg. For min del bidrar undervisningen og seminarene i de praktiskteologiske fagene blant annet til personlig modning. Denne utviklingen opplever jeg i refleksjon rundt teori knyttet til PT-fagene, og kanskje først og fremst i møte med de menneskene jeg har møtt i praksisperioder.

Praksisperiode i menighet og på institusjon har gitt meg en indikator på at jeg er på rett vei. I tillegg har jeg fått muligheten til å bli kjent med meg selv i rollen som prest. For meg er det ikke noe annet yrke som ville vært mer givende enn det å få arbeide i en kirke for Gud og for andre mennesker – i høytid og hverdag, og i sorg og glede.

Til andre unge som føler et kall til kirkelig tjeneste: Gå for det! Utdannelsen er spennende, og arbeidet gir mening.

NAUTILUS-UNDERSØKELSEN

Menighetsfakultetet deltar årlig i NAUTILUS-undersøkelsen som gjennomføres ved sju universiteter og høyskoler. Undersøkelsen gir et overordnet nasjonalt bilde av studentenes vurderinger av forskjellige sider ved utdanningstilbudet. Undersøkelsen blir gjennomført av instituttet NIFU STEP.

MF kommer samlet sett svært godt ut, skriver Vårt Land høsten 2007.

Studentene

- er betydelig mer tilfreds med lærested og studiekvalitet enn gjennomsnittet.
- uttrykker sterkere enn gjennomsnittet at undervisningen gir inspirasjon til faglig fordypning.
- er betydelig mer tilfreds med lærerens forberedelse, formidling og engasjement enn gjennomsnittet.
- er langt mer positiv til det sosiale miljøet enn de øvrige studentene som er med i undersøkelsen.

GRADSTUDIENE VED MF

Her ser du en sterkt forenklet fremstilling av studiene ved MF, men på www.MF.no finner du en fullstendig presentasjon av de alternative mulighetene.

PHD-PROGRAM

CAND. THEOL 12. semester

11. semester

MASTER 10. semester

9. semester

8. semester

7. semester

BACHELOR

6. semester

5. semester

4. semester

3. semester

ÅRSSTUDIUM

2. semester

1. semester

Mastergrad i kristendoms-kunnskap

Mastergrad i diakoni

Mastergrad i kirkelig undervisning

Mastergrad i teologi (5årig, studiet gir også bachelorgrad etter 3 år)

Bachelor i Kultur og samfunnsfag (med KRL)

Ungdom, kultur og tro: Bachelor i Kult. og samf.fag (med KRL og UKT)

Bachelor i teologi

Cand. theol høyere grad

Cand. theol lavere grad (Bachelor i teologi)

grunnstudier krl + ex.phil

grunnstudier krl

JUBILEUMS-MARKERINGER 2008

I anledning Menighetsfakultetets 100-årsjubileum inviteres alle tidligere studenter og ansatte, menigheter og venner av MF til å delta på jubileums-markeringene i 2008. 100-årsjubileet vil bli markert på forskjellige måter i løpet av året:

3. september: Semesteråpning

Det vil bli høytidelig semesteråpning med bl.a kreering av MFs første æresdoktorer og miniforelesninger (se s.28).

3. september: Studentenes jubileumsfest

FESTMIDDAG PÅ MF KL 1800

KL. 20: FEST PÅ BETONG, CHATEAU NEUF
Onkel Tuka spiller. Oppvarmingsband er: The Unexpected Strangers. Ellers blir det sang ved mannscoret, sketsjer og andre overraskelser. Fri entré.

Foto: Slavomir Polivka, Fomafoto.no

Fredag 10. oktober: Festmøte og offisiell mottakelse i Oslo rådhus

Oslo kommune ved ordføreren gir en mottakelse for MFs ansatte, styre, forstanderskap og studentledere i tillegg til inviterte gjester. Blant gjestene er

representanter fra politiske myndigheter, academia, ledere fra kirker og trossamfunn og andre samarbeidspartnere.

Det vil være hilsener ved statsråd Tora Aasland, generalsekretær Ola Stave i Universitets- og høyskolerådet og bispemøtets preses Olav Skjevesland. Kardinal Walter Kasper, president i det pavelige råd for fremme av kristen enhet, vil foredra om betydningen av økumenisk teologi i utdanningen av prester og pastorer.

Lørdag 11. oktober: Åpen dag på MF

Fra kl. 10.00 til 15.00 vil det forhåpentligvis være et yrende liv i MFs auditorier og seminarrom, med forelesninger og program for nær sagt enhver smak. Bortsett fra i den felles lunsjpausen fra 12-13 vil det være 4-5 parallelle tilbud innenfor et bredt spektrum av emner. Mange av MFs egne lærere vil bidra med "godbiter" fra sitt eget interesseområde, i tillegg til noen spesielt inviterte gjester.

Vi er glade for å kunne tilby forestillingen Som skrevet står med skuespiller Svein Tindberg som leser, forteller og leker med tekster fra Bibelen. Her kan loves både latter og ettertanke i Tindbergs levende og engasjerte fremføring.

Videre vil vi nevne kardinal Walter Kasper, som skal holde en forelesning om aktuelle økumeniske utfordringer. Det vil også bli andre engelskspråklige tilbud. Den tyske religionspedagogen, professor Peter Schreiner ved Comenius-instituttet i Münster, som leder et europeisk nettverk for kirke og skole (ICCS), vil forelese om religionsundervisning i Europa og delta i en panelsamtale om religionens rolle i interkulturell dialog. Også tidligere MF-student Kjell Magne Bondevik, nå leder for Oslosenteret for fred og menneskerettigheter, vil holde sitt innlegg på engelsk, over temaet "Religion and Conflict".

Men de fleste foredragene blir på norsk. Tidligere sjelsorglærer ved MF, Per Arne Dahl, tar opp et tema som vil interessere mange: "Hvordan få til et samarbeid mellom stab og frivillige som muliggjør guds-

tjenestefeierende menighet?" Av andre praktisk-teologiske emner kan nevnes et seminar ved Harald Hegstad og Inger Furseth om å være menighet i innvandrerkontekst og Halvor Nordhaugs foredrag, "Å forkynne i en ny tid". Karl Olav Sandnes vil bidra med et nytestamentlig perspektiv på trosopplæring, mens Reidar Hvalvik tar opp temaet "Tolkning av bibelhistorier i kunsten".

De som er opptatt av undervisningsspørsmål, vil også ha nytte av Geir Afdals og Heid Leganger-Krogstads forelesning "KRL-faget – en oppdatering" og Ann Midttuns forelesning om religiøse kultgjensstander i KRL-undervisningen. Også Arild Romarheims tema, "Nyåndeligheten – en oppdatering", vil være relevant både for skole og kirke. Oskar Skarsaune tar opp temaet "Jesus-bildet i de gnostiske evangelierne", mens Jan-Olav Henriksens tema ganske enkelt er "Gud". Et par av forelesningene har et kvinneteologisk perspektiv, Hanne Lølands forelesning om kjønnsperspektiver i Bibelens tale om Gud og Kristin Norseths bidrag om kvinner i norsk misjonshistorie. To debatter blir det også plass til. Etter lunsj blir det debatt om MFs rolle i kirke og samfunn, med flere eksterne deltakere som vil bidra til å belyse MFs posisjon i dag og komme med synspunkter på veien videre. Det blir også en egen debatt om de økumeniske erfaringer ved MF de senere år.

Selv om forelesninger og seminarer vil prege programmet, skjer det også mye annet spennende på MF denne lørdagen. Den felles lunsjpausen vil by på ulike typer innslag, kapellet er åpent, og hele dagen vil det være et eget program for barn i alderen 5-12 år. Utstillinger vil prege hele bygget, og vi regner med at hundrevis av unge og eldre vil fylle bygget denne dagen!

Lørdag 11. oktober: Festforestilling i Oslo konserthus

Alle venner av MF, tidligere studenter og ansatte inviteres til festforestilling i Oslo konserthus lørdag den 11. oktober kl 1900. Store overraskelser i programmet. Fri entré, men anledning til å gi en jubileumsgave.

BLANDT BIDRAGSYTERNE ER:

EGIL SVARTDAHL (PROGRAMLEDER)
TORD GUSTAVSEN ENSEMBLE FEATURING MARIA SOLHEIM
IVER KLEIVE
BJØRN EIDSVÅG
TOR ESPEN ASPAAS
HELGA SAMSET

BILLETTERESERVASJON

Konserthuset har plass til 1400 gjester. Vi regner med rift om plassene, og det oppfordres til å reservere billetter i forkant. Vennligst benytt e-post: billetter@mf.no eller tlf. 22 59 05 50 (Marianne Torp).

Tord Gustavsen. Foto: Hans Fredrik Asbjørnsen

Iver Kleive. Foto: Rolf M. Aasgaard

Egil Svartdahl. Foto: KPK

Maria Solheim

Søndag 12. oktober: Jubileums-gudstjeneste i Trefoldighetskirken

Medvirkende: biskop Ole Chr. M. Kvarme, domprost Olav Dag Hauge, rektor Vidar L. Haanes, studentprest Elisa Stokka, domkantor Terje Kvam, Oslo Domkor m.fl.

Vi gjør oppmerksom på at vi dessverre ikke kan reservere plasser men oppfordrer til å være ute i god tid.

Etter gudstjenesten inviterer statsråd Trond Giske til kirkekafe i Akersgt. 59.

Helga Samset

VI GRATULERER!

ANSGARSKOLEN
AVISEN VÅRT LAND
BARRATT DUE MUSIKKINSTITUTT
DE SENTRALE KIRKELIGE RÅD;
MELLOMKIRKELIG RÅD,
SAMISK KIRKERÅD OG KIRKERÅDET
DEN EVANGELISK LUTHERSKE FRIKIRKE
DEN NORSKE KIRKES PRESTEFORENING
DET NORSKE BIBELSELSKAP
DET NORSKE MISJONSSKAP
DIAKONHJEMMET HØGSKOLE
EGEDE INSTITUTTET
FJELLHAUG SKOLER
FRELSESARMEN
GUNNAR RUUD CATERING
HANDELSHØYSKOLEN BI
HARALDSPASS DIAKONALE HØGSKOLE
HØGSKOLEN I STAFFELDTSGATE
INSTITUTT FOR SJELESORG
JØLSTAD BEGRAVELSESBYRÅ
KIRKELIG UTDANNINGSSENTER I NORD (KUN)
KIRKENS NØDHJELP
KRIK
KRISTELIG GYMNASIUM
LOVISENBERG DIAKONALE HØGSKOLE
LUNDE FORLAG AS
LUTHER FORLAG AS
MEDIEHØGSKOLEN GIMLEKOLLEN
METODISTKIRKENS TEOLOGISKE SEMINAR
MISJONSALLIANSEN
MOSVOLD & CO AS
NLA HØGSKOLEN FOR
KRISTENDOMSKUNNSKAP, PEDAGOGIKK
OG INTERKULTURELL FORSTÅELSE
NORGES IDRETTSHØGSKOLE
NORGES KFUK-KFUM
NORGES KRISTELIGE STUDENT
- OG SKOLEUNGDOMSLAG
NORGES KRISTNE RÅD
NORGES MUSIKKHØYSKOLE
NORMISJON
NORSK LUTHERSK MISJONSSAMBAND
OSLO KATOLSK BISPEDØMME
PINSEBEVEGELSENS LEDERRÅD OG LEDERSKOLEN
SJØMANNSKIRKEN - NORSK KIRKE I UTLANDET
SPAREBANKEN PLUSS
STIFTELSEN AREOPAGOS
STIFTELSEN MENIGHETSSØSTERHJEMMET OG
HØYSKOLEN DIAKONOVA
SØNDAGSSKOLEN
ØSTFOLD TRYKKERI

Historiske utstillinger

I forbindelse med MFs 100-årsjubileum skal det lages en utstilling på MF. Den har en foreløpig arbeidstitel: MF-historien i tekst, lyd og bilder. Utstillingen åpnes 3. september og blir stående over jubileumshelgen 10. – 12. oktober.

Vi vil ta den besøkende med på en vandring gjennom hele MF-bygget og på den måten presentere vår historie gjennom tekst, bilder, tale og musikk. Kanskje får vi til en kunstutstilling også?

I 1. etasje vil MFs historie bli beskrevet – ”100 år i et nøtteskall” – gjennom tekst og bilder. Hvem grunnla MF og skrev under stiftelsesprotokollen? Hvor holdt vi til de første år?

I biblioteket ønsker vi å sette fokus på de første lærerne med viktige deler av deres faglige produksjon. Er det noen bøker som har betydd spesielt mye? Hvordan har bladet vårt *Lys og liv* utviklet seg gjennom årene?

I trappeoppgangene kan du lese dikt av tidligere studenter. Diktene er hentet ut av tre antologier som ble utgitt på Skrivestua i 1974, 1978 og 1984.

Praktikumsområdet i 4. etasje skal inneholde både tekstiler og liturgiske bøker i en historisk ramme. Kanskje finner du bildet av deg selv og ditt praktikumskull?

I 4. etasje kan du også finne bibelske landbruksredskaper. Redskapene ble gitt til MF av misjonsprest Magne Solheim på begynnelsen av 1980-tallet. De ble også stilt ut i forbindelse med 75-årsjubileet. Utstillingen vil formidle bibelkunnskap på en anskuelig måte. Har du noen gang sett en treskeslede, en kasteskuffe eller et åk? Disse gjenstander m.fl. vil danne et lite minimuseum.

På multimedierommet i samme etasje vil du kunne lytte til tidligere læreres prekenes og foredrag, høre utdrag fra MF-korets mange utgivelser og se en filmsnutt. Kanskje kjenner du deg igjen på et av bildene som henger på veggen?

Elna Strandheim

Lokale og regionale arrangementer

MF vil i løpet av året delta på godt over hundre lokale og regionale arrangementer i Den norske kirke og andre kirkesamfunn vi samarbeider med. Lærere ved Menighetsfakultetet vil bidra med foredrag, andakter og på gudstjenester over det ganske land. Kontakt prosjektleder Arne J. Eriksen, tlf. 22 59 05 58 for mer informasjon om tiltakene, eller se mf.no

Johannesgården - senk skuldrene - løft blikket -

25.07.-3.08.	Ignatiansk m/bl.a. Valfrid Botnen
15.08.-20.08.	Flexi-retreat
4.09.-7.09.	Retreat
29.09.-4.10.	Kontemplativ m/Oddvar Søvik
16.10.-19.10.	Tema ”utbrenthet” m/Lise Graaten
13.11.-16.11.	”lett ditt hjerte” m/IM. Fridhov
27.11.-30.11.	Adventsretreat
22.12.-26.12.	Juleretreat
Rekreasjonsdager med fjellturer til Sjusjøen:	
30.06.-11.07. (min. 3 døgn)	

Besøk vår hjemmeside: www.johannesgarden.no eller ta kontakt på tlf. 62 36 01 15 eller e-post: post@johannesgarden.no

Festskrift

Det teologiske Menighetsfakultet (MF) kan i 2008 se tilbake på 100 års virksomhet. Fakultetet startet som en beskjedne privat institusjon for utdanning av prester til Den norske kirke. I løpet av noen tiår ble det den største og viktigste teologiske utdanningsinstitusjonen i Norge. Den har gitt kirken prester og skolen lærere i kristendoms-kunnskap/KRL og på den måten påvirket norsk kirke- og kulturliv.

MF er i dag en akkreditert vitenskapelig høyskole, som utdanner personell også for forskjellige ikke-lutherske kirkesamfunn. Fra første stund av var det klart at MF skulle være et fakultet på akademiske nivå og ikke en bibelskole for prester. Som en fri, privat institusjon ble fakultetet båret oppe av menighetene i Den norske kirke. Det ble opprettet for å videreføre og verge evangelisk-lutherske tro og lære. Til tider ble fakultetet et motsigelses tegn i kirke- og samfunnsdebatt.

Dette festskriftet gir et allsidig bilde av MF som teologisk institusjon, dets historie og dets aktuelle utfordringer. En rekke forskere innenfor og utenfor MF har bidratt med faglige artikler som kaster lys over fakultetets historie og teologi.

BOKEN KOMMER TIL JUBILEUMSFEIRINGEN 10.-12. OKTOBER 2008

Bernt T. Oftestad og Nils Aksel Røsæg (red.)

Mellom kirke og academia, Det teologiske Menighetsfakultet 100 år, 1908–2008

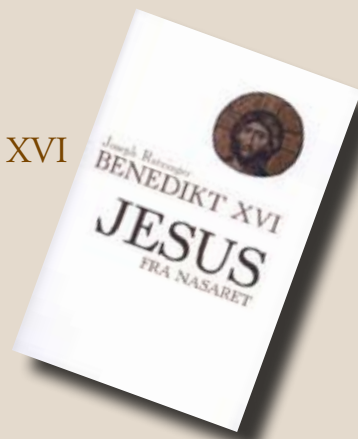
Tapir Akademisk Forlag, Nardoveien 12, NO-7005 Trondheim

• TLF: + 47 73 59 84 22 • Faks: + 47 73 59 84 94

• E-post: bestilling.forlag@tapir.no

Ny billigutgave!

Joseph Ratzinger
Pave BENEDIKT XVI
JESUS fra Nasaret
Fra dåpen i Jordan til
forklarelsen på berget

Kr 198

To MF-lærere om boken:

”Den vil kunne bli årets bok som kan inspirere til fornyet og fordypet bibelstudium. En bok til Jesus-meditasjon og en hjelp til å nærme seg det store mysteriet.”

Professor Hans Kvalbein i Luthersk Kirketidende

”Kristusfromheten gjør sterkt inntrykk på meg. Paven trer meg i møte som en mann som er glad i Jesus.”

Professor Oskar Skarsaune til VL

KREATIVE MF-STUDENTER

TEKST: KRISTIN NORSETH,
FØRSTEAMAUENSIS VED MF

1970- og 80-årene er en av de "store" epoker i MFs historie. Studenttilgangen var på topp – og kreativiteten stor på mange felter. Dette resulterte blant annet i tre diktsamlinger eller antologier ved MF-studenter: *På en annen måte* (1974), *Som i et spel* (1978) og *Mellom tusenfryd og torne kroner* (1984). Flere av de mange bidragsyterne den gang har senere markert seg i norsk kirke- og kulturliv innenfor et bredt spekter av sjangrer. Her finner vi sang- og salmediktere, forfattere av oppbyggelsesbøker, skjønnlitteratur, lærebøker og opplegg til TV-program, en Bjørn Eidsvåg og en Eivind Skeie – mellom andre.

Tematisk er det stor spennvidde i diktene/tekstene. De handler om tvil og tro, liv og død, de reflekterer fromhetsliv og berører spørsmål som var aktuelle i tiden. Det er færre kvinner enn menn blant bidragsyterne. Dette avspeiler hvordan studentflokkene var sammensatt den gang. Det var ikke fullbefarne forfattere som skrev, men unge mennesker underveis i livet og i arbeid med et fag som rørte ved noe av det dyreste i en.

I forbindelse med 100-årsjubileet er det plukket ut dikt fra de tre samlingene. De skal opp på MFs vegger – i form av plakater – slik at de kan leses av nåværende og tidligere studenter – som et vitnesbyrd om livet her ved huset – og livet rett og slett. Antologiene vil også bli utstilt i biblioteket.

Fra lanseringen av diktsamlingen "Som i et spel" i 1978.

I LYS AV EIN ANNAN

Ei svart, stygg fluge flyg gjennom lufta.
Inn i ei solstrime.
Gullfluga skin
I lys av ein annan!

Arild Markussen
På en annen måte (1974)

HÅRDAG

Nå ligg je i senga
- grinete, trøtt.
Nå lyt je stå opp,
- je veit je er nødt
Je smørjar meg niste
På trefjola mi,
- å et litt på si
Nå ber je åt Gud
for nå er det tid.

Je driv på fabrikken
i stangpræssas bråk,
- hu talar mæ maskiners
ståkete språk
Je føler meg heme
i detti jag,
- her kænn je mitt fag.

Nå ber je åt Gud
- for nå er det tid.

Je stæmpler meg ut
når uka er slutt,
å suns nok at hælja
er sørgeli stutt
Je sætt åver kaffen
- lær'n stå tæ'n blir kæll
- je drekk opp'n læll.
Nå ber je åt Gud
- for nå er det kvæll.

Så sætt je meg stille
å tenkjer ei stund
- kjinner meg innmari
slitin igrunn.

Je reiser meg sakte
frå der som je satt
- å klær ta meg att.
Nå ber je åt Gud
- snart er det natt.

Så ligg je å slumre
tæl senga blir varm,
å drømmer mens væla
er sorgtung å arm
at je å'n kong David
å far hass sku få
stå å sjå på
gater ta gull
der vi kunne gå.

Kjell A. Skarseterhagen
Mellom tusenfryd og torne kroner

FEM PERSONER TILDELES ÆRESDOKTORGRADEN

Svein Ellingsen,
salmedikter og kunstner
Foto: Morten Krogvold

Kwame Bediako,
professor, direktør
Akrofi-Christaller Institute
of Theology, Mission and
Culture i Akropong-Akuapem, Ghana

Else Marie Jakobsen,
tekstilkunstner og designer
Foto: Marianne Jakobsen

Frances M. Young, profes-
sor emerita i teologi, Uni-
versity of Birmingham

Kirsten Nielsen, professor
i Det gamle testamente,
Aarhus Universitet

Æresdoktorgraden ved Det teologiske Menighetsfakultet, doctor theologiae honoris causa, er institusjonens høyeste utmerkelse, og den tildeles for betydningsfull vitenskapelig eller kunstnerisk innsats eller fremragende arbeid til gagn for vitenskapen eller kunsten.

TEKST: REKTOR VIDAR L. HAANES

Æresdoktorgraden ved Det teologiske Menighetsfakultet, doctor theologiae honoris causa, er institusjonens høyeste utmerkelse, og den tildeles for betydningsfull vitenskapelig eller kunstnerisk innsats eller fremragende arbeid til gagn for vitenskapen eller kunsten.

I anledning 100-årsjubileet har styret vedtatt, for første gang i MFs historie, å tildele denne graden til fem personer:

ELSE MARIE JAKOBSEN

Else Marie Jakobsen, født 1927 i Kristiansand, norsk designer og tekstilkunstner, bosatt i Kristiansand. Hun er utdannet fra Statens håndverks- og kunstindustriskole 1946-1951 og studerte senere på et gobelinverksted i Nederland - "De Knipscheer". Hun er fremdeles aktiv som kunstner og tar på seg oppdrag. I tillegg er hun fremdeles benyttet som foredragsholder i bygder og byer over hele Norge så vel som i andre land.

Som tekstilkunstner har Jakobsen vunnet flere utsmykningskonkurranser: Realfagbygget ved Universitetet i Bergen, Erkebispegården i Trondheim og Kristiansand Tinghus. Også som designer har hun verk som er premiert i konkurranser i både Italia, Sverige og Norge.

Else Marie Jakobsen er ikke minst kjent for sitt arbeid med altertavler. I alt 31 altertavler i inn- og utland (bl.a. København, Spania og Emiratene) bærer hennes signatur, og hun har vevd over 500 billedtepper til så vel offentlige bygninger som private hjem. Verk fra hennes omfattende produksjon er innkjøpt av en rekke institusjoner eksempelvis Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Norsk kulturråd, Nordenfjeldske kunstindustrimuseum, Stortinget, Sørlandets kunstmuseum og Museum for religiøs kunst i Reykjavik.

Else Marie Jakobsen har vært jurymedlem for Nordisk Tekstiltriennale, Høstutstillingen og Sørlandsutstillingen og Forkvinne for Bildende Sørlandskunstnere. Hun har sittet i styret for Nasjonalgalleriet og engasjert seg politisk og sittet i bystyre og en rekke kommunale utvalg.

I 1998 ble hun utnevnt til Ridder av 1. klasse av St. Olavs Orden, og hun er medlem av Agder Vitenskapsakademi.

SVEIN ELLINGSEN

Billedkunstneren og salmedikteren Svein Ellingsen er født 1929 i Kongsberg og bosatt i Saltrød. Ellingsen tok artium i 1948 og studerte videre ved Statens håndverks- og kunstindustriskole, ved Bjarne Engebrets malerskole og ved Statens Kunstakademi.

Som salmedikter har Svein Ellingsen levert et mektig bidrag til den norske salmeskatten. Han er representert med 38 originale salmer og 24 gjendiktninger i *Norsk Salmebok* og tillegget *Salmer 1997*, og hans salmer er representert i alle de nordiske lands salmebøker og/eller tillegg, samt i salmebøker i Tyskland, Østerrike, Sveits og USA. Enkelte salmer er også oversatt til andre språk, eksempelvis ungarsk og kinesisk. Svein Ellingsen er anerkjent som lyriker på høyeste litterære nivå, og han evner på en særegen måte å kombinere inderlighet og varme med et direkte og livsnært språk.

Svein Ellingsen har fra 1975 hatt årlig statsstipendium for hymnologisk arbeid. Fra 1972 til 1981 var han medlem av den norske Liturgiskommisjons komité for salmebok og koralbok. Ellingsen har også deltatt med sine bilder på

Høstutstillingen flere ganger. Han ble utpekt som æresdoktor ved Akademiet i Åbo i 2002 og ble utnevnt til Ridder av 1. klasse av St. Olavs Orden i 1995. Av andre priser kan nevnes Aust-Agder fylkes kulturpris 1977, Brobyggerprisen 1984, Fritt Ords Honnør 1992, Tekstforfatterfondets ærespris 2001 og Arendal kommunes kulturpris 2006.

KIRSTEN NIELSEN

Kirsten Nielsen, f. 1943, professor dr.theol. ved Det Teologiske Fakultet, Aarhus Universitet. Nielsen har vært ansatt ved universitetet siden 1971, som professor i Det gamle testamente fra 1995. Internasjonalt er hun en anerkjent forsker, og hun er uten tvil den fremste kvinnelige gammeltestamentlige forsker i Norden. Hennes innsats som fagperson og formidler må sies å gå utover det som er vanlig innen faget. Hun har krysset faggrenser og relatert sitt arbeid både til den akademiske verden og den praktisk-kirkelige virkelighet.

Hennes litterære produksjon spenner over et vidt felt. Foruten betydelige arbeider innenfor sitt eget fag, har hun også levert bidrag til bibelforskningen som helhet og til feltet praktisk teologi. Hun har en omfattende populær vitenskapelig produksjon som omfatter bidrag i tidsskrifter, aviser og blader. Dette spenner over temaer som gudsbildet og gudsbilder, moderne salmediktning, bruken av GT i gudstjenesten, prekenes og tekstgjennomgørelser. I den sammenheng har hun også drevet en utstrakt foredragsvirksomhet både i sitt hjemland og internasjonalt. Hun har på denne måten ytt en verdifull tjeneste til prester og kristendoms lærere i Danmark. Også teologer og prester i Skandinavia for øvrig nyter godt av hennes innsikt og formidlingsevne, blant annet gjennom hennes tolkninger i trebindsverket *Dansk Kommentar til Davids Salmer*. Av andre sentrale skriftlige bidrag kan nevnes *For et træ er der håb : om træet som metafor i Jes 1-39* (1985), *Ruth: a commentary* (1997) og *Der flammer en ild. Guds billeder i nyere danske salmer* (2007). Kirsten Nielsen har i flere sammenhenger vært brukt som ressursperson av MF, blant annet i regulær studentundervisning.

FRANCES M. YOUNG

Frances Margaret Young, født 1939, professor i teologi ved University of Birmingham fra 1971 til 2005. Hun har også ved det samme universitetet innehatt stillinger som Head of the Department of Theology, Dean of the Faculty of Arts og Pro-Vice-Chancellor of the University. Frances M. Young må sies å være den ledende kvinnelige forsker i verden på den tidlige kristendoms historie og teologi. Hun har et sterkt teologisk engasjement, og hun kombinerer sitt akademiske virke med kirkelig virksomhet og en dyp spiritualitet.

To trekk preger Frances M. Youngs faglige forfatterskap. Det ene er hennes store allsidighet.

Tekstilkunstner og designer Else Marie Jakobsen

Hun er en meget habil nytestamentlig forsker og har utgitt en rekke betydelige bøker og artikler innen det nytestamentlige feltet. Samtidig behersker hun hele det patristiske materialet og har bidratt med spesialartikler til de aller fleste emner og skriftgrupper innenfor den oldkirkelige litteratur.

Det andre trekket er hennes engasjement for kirkens aktuelle lære og forkynnelse. Hun er aktiv som predikant og pastoralteolog (ordinert prest i den metodistiske kirke), og hevder med styrke at forskning på bibelske og oldkirkelige tekster skal tjene et aktuelt formål, det skal resultere i formuleringer av kristen lære slik at den taler til dagens mennesker. Særlig har hun engasjert seg i å utvikle teologi som er holdbar i møte med psykisk utviklingshemmede - hun har selv en sterkt utviklingshemmet sønn. Av hennes produksjon kan nevnes *The Making of the Creeds* (1991), *Biblical Exegesis and the Formation of Christian Culture* (1997) og *Brokenness and Blessing: Towards a Biblical Spirituality* (2007).

I 1998 ble hun utnevnt til Officer of the British Empire og i 2004 til Fellow of the British Academy. I 2005 var hun invitert som første kvinne og første metodist til å preke ved åpningen av den 8. General Synod i Church of England.

KWAME BEDIAKO

Kwame Bediako har sin utdannelse fra Ghana, Frankrike, England og Skottland, med doktorgrad i fransk litteratur fra universitetet i Edinburgh.

tet i Bordeaux og i teologi fra universitetet i Aberdeen. Før han i 1987 ble direktør for Akrofi-Christaller Institute of Theology, Mission and Culture i Akropong-Akuapem (Ghana), fungerte han som presbyteriansk prest. Bediako er også generalsekretær for African Theological Fellowship, og han er opptatt av å bygge gode forskningsinstitutter og nettverk som kan tjene kirkene i Ghana og i hele Afrika. Han har over lang tid vært gjesteforeleser ved universitetet i Edinburgh og er en populær foredragsholder ved en rekke teologiske fakulteter i Europa, USA og Afrika. Videre er Bediako utnevnt som æresprofessor ved University of Natal, Pietermaritzburg (Sør-Afrika), og han er styremedlem i Oxford Centre for Mission Studies, England. Roar Fotland ved MF har skrevet sin doktoravhandling over Bediakos teologi. I 2005 holdt Kwame Bediako den første O.G. Myklebust-forelesning i misologi ved Det teologiske Menighetsfakultet.

Kwame Bediako er en av Afrikas tydeligste teologiske røster, og hans stemme når langt ut over det afrikanske kontinent. Hans teologi er Jesus-sentrert og hans tro virksom i handling. Bediako hevder at afrikanske teologi må bygges i det direkte møtet mellom den lokale afrikanske kultur og det bibelske budskap, uten å gå veien om vestlig teologi. Hans mange bøker omfatter temaer som evangelium, kultur og kristen identitet i tillegg til utviklingen av en kontekstuell afrikansk teologi. Spesielt kan nevnes *Christianity in Africa—The Renewal of a Non-Western Religion* (1995) og *Jesus and the Gospel in Africa, History and Experience* (2004).

FORSTANDERSKAPET: MF I HUNDRE

TEKST: OLAV SKJEVESLAND,
FORSTANDERSKAPETS LEDER
OG BISPEMØTETS PRESES
FOTO: MARIANNE TORP

Det går en rød tråd gjennom hele MFs historie. Den handler om å formidle det bibelske budskap om forsoningen i Jesus Kristus – til tro og etterfølgelse.

Og nedslagsfeltet er først og fremst kirkelivet her hjemme, men perspektivet strekker seg også videre – ut mot den globale kirke. I tillegg har et ansvar for skolen og den kirkelige undervisning vært viktige sideløpende tråder.

MF begynte i en krisetid som et prosjekt båret oppe av en visjon og en vilje om å vekke og verne sann kristen tro. Fakultetets ytterst spede start høsten 1908 ble møtt med latter og vitsetegninger i den kritiske presse. I dag fremstår MF som et anerkjent og høyt respektert lærested, nasjonalt og internasjonalt. Det har nådd sin tilkjempede frihet som akademisk lærested på høyeste faglige nivå. Sam-

FORSTANDERSKAPET OG STYRET I ANLEDNING FORSTANDERSKAPETS MØTE I APRIL.

Fra venstre: Ole Chr. Kvarme, Terje Hærås, Hanne Marie laursvlæiel Pedersen-Eriksen, Bjørn A. Wegge, Herborg Finnseth Heiene, Ann-Mari Aas, Nina Brokhaug Røvang, Tone Lindheim, Olav Skjevesland, Harald Kaasa Hammer, Gunnar Heiene, Harald Hegstad, Elisabeth Nilsen, Svein Helgesen, Ingunn Aarseth Høivik, Dag Auli, Gunnar Breivik, David Gjerp, Kari Lindtveit, Stein Reinertsen, Ingrid Vad Nilsen, Kjetil Glimsdal, Svein Olaf Thorbjørnsen, Kjell Markset, Idar Magne Holme, Kåre Rune Hauge, Jan Einar Hals og Vidar L. Haanes. Foto: Kristin Walstad.

tidig vil det være – og er – et fakultet nær det faktiske menighetsliv, slik navnet programmatisk både signaliserer og forplikter til.

Bare ved å holde tett kontakt med det som rører seg av åndsstrømninger i kirke og samfunn, kan fakultetet fortsatt gjøre sin betrodde gjerning. Det er andre brytninger i dagens samfunn, teologi og åndsliv enn dem som drev MFs pionerer til verket.

I dag trengs en formidling som må forholde seg til en "løsere" og "åpnere" kunnskap om hva kristen tro og liv handler om. Situasjonen og den offentlige samtale er mer preget

av religioner som møtes enn av en felles kristen tankeramme. Og tiden er snarere kjennetegnet av trossamfunn som møtes til dialog enn av en lutherdom som fører enetale. Det er ikke for ingenting at MF for få år siden ble tildelt økumenikkprisen av Norges kristne råd!

De vekslende strømninger og nye debattfronter har MF respondert på gjennom sin hundreårige historie - like opp til jubileumsåret. Slik må et levende lærested fungere! Men vi som har MF med som ballast fra mange tiår tilbake, vil minne jubilanten om at den, på sitt lutherske fundament, har en kjernevirk-

somhet i sitt mangfoldige studietilbud: å utdanne prester som "både lærer vel og lever vel", for nå å låne en formulering fra den gamle kirkebønnen. Den minner oss for øvrig om at den beste gaven MF kan få, er en jevn strøm av nye studenter som vil bygge menighet og formidle kristen kunnskap.

Den norske kirke og en vid krets av samarbeidende kirker, organisasjoner og institusjoner gratulerer Det teologiske Menighetsfakultet med de 100 år! Må Gud fortsatt holde sin hånd over MF, lærere og studenter – slik at alt det som gjøres ved denne nøkkelinstitusjonen blir til velsignelse!

KIRKE-, UTDANNINGS- OG FORSKNINGSKOMITEEN: INE MARIE ERIKSEN SØREIDE

TEKST: INE MARIE ERIKSEN

Kjære jubilant!

Gratulerer med de første 100 årene – slett ingen alder, bare en milepæl!

For Det teologiske Menighetsfakultet er det spennende tider, og utdanningene som gis her er kanskje mer relevante i dagens samfunn enn mange tror. Å skape forståelse i en tid hvor religionsmotsetningene synes større enn på lenge, kan virke som en vanskelig – men ikke umulig – oppgave. Å invitere til dialog på tvers av religioner er avgjørende for å lykkes. Det er ikke bare en oppgave for de teologene eller lærerne MF utdanner. Men de som utdannes her spiller en nøkkelrolle med å formidle en trygg verdiforankring og respekt for tro – også for tro som er annerledes enn ens egen.

Det er viktig å modernisere et budskap så nye generasjoner lytter, kanskje særlig hvis budskapet handler om tro. Å gjøre noe relevant i

dag ved å trekke linjene bakover samtidig som vi har ståsted i nåtiden, er en av oppgavene for de som utdannes her.

I MFs 100. år opplever vi et omskiftelig samfunn. Vi mennesker er søkende flokkdyr. Vi har en tendens til å søke sammen i fellesskap. Jeg våger den påstand at de frivillige fellesskapene, for eksempel familien, en stor vennekrets, menigheten eller fotballsupporterne, ofte er de sterkeste. Og de frivillige fellesskapene søker vi blant annet fordi vi mennesker har behov for å bli sett, behov for anerkjennelse og behov for ankerfester i livene våre.

Veldig mye av det mennesker holder på med hver dag, dreier seg om tro og tvil. Vi har ulik bakgrunn, ulike meninger og ulik grad av tro. Enten man er prest, lærer, diakon eller ungdomsarbeider, har man etter mitt syn et stort potensial som samtalepartner og verdiformidler i et samfunn med rask endringstakt.

Jeg ser fram til feiringen av jubilaranten i oktober!

GENERALSEKRETÆR UNIVERSITETS- OG HØGSKOLERÅDET: OLA STAVE

TEKST: OLA STAVE, GENERALSEKRETÆR
UNIVERSITETS- OG HØGSKOLERÅDET
FOTO: UHR

På vegne av universitets- og høyskole-Norge har jeg gleden av å hilse og gratulere MF med 100-årsjubileet!

Med sin 100 år lange historie er Det teologiske Menighetsfakultet blant de eldste utdanningsinstitusjonene i Norge. MF har også gått en lang vei fra den spede begynnelsen høstsemesteret 1908 da fakultetet åpnet sine dører med i alt åtte studenter. På 100 år er studentantallet mer enn 100-doblet. Fra begynnelsen var det også klart at MF skulle være en akademisk institusjon, ikke kun begrenset til å være en bibelskole for prester.

I manges øyne skiller nok MF seg fremdeles

den dag i dag seg litt ut fra de andre universitetene og høyskolene i Norge. Men å være noe annerledes er også verdifullt – noe MF er et levende eksempel på. At MF bedriver akademisk forskning på høyt nivå har også blitt bevist gjennom toppl plasseringer på nylig utgitte oversikter over de ansattes produksjon av vitenskapelige publikasjoner.

I 2005 fikk vi en felles lov for både de private og offentlige universitetene og høyskolene. Samme år ble også MF akkreditert som vitenskapelig høyskole – etter noe justering i organisering og rutiner. I november 2005 hadde Universitets- og høyskolerådet gleden av å ønske MF velkommen som sin første private medlemsinstitusjon. MF er i dag ikke bare landets største teologiske utdanningsinstitusjon, men også en sentral pilar i det norske universitets- og høyskolelandskapet.

Gratulerer igjen med jubileet – og lykke til med de neste 100 årene!

BORG BISKOP: HELGA HAUGLAND BYFUGLIEN

TEKST: HELGA HAUGLAND BYFUGLIEN
FOTO: KIRKENS INFORMASJONSTJENESTE

Jeg ønsker Det teologiske Menighetsfakultet til lykke med 100-årsjubileum! Jeg er en av de mange som takker fakultetet for den solide og kirkelig forankrede utdanning vi fikk som en viktig basis for en livslang kirkelig tjeneste.

Som student fra starten på 70-tallet opplevde jeg en kort periode i St. Olavsgate 29, der kvinnelig nærvær var en noe sær minoritet. Derfor satte jeg stor pris på det mangfoldet som fikk utvikle seg i Gydas vei 4, der også "instituttet" og andre studenter fikk sin daglige gang.

70-tallet var epoken med svært høye studentkull, med tilfeldig oppfølging av den enkelte. Her var markerte innslag fra ulike miljøer som var berikende, men også utfordrende. Her var det Jesus-bevegelse, høykirkelighet, nykaris-

matikk, KM m. Ten Sing, Laget, Indremisjon og Sambandet. Vi var mange med en sterk organisasjonstilhørighet. Det var sosialetisk-vekkelse og ikke minst kvinnekamp.

Jeg deltok på seminar, debatter og samtaler om kvinners prestetjeneste. Det var ganske krevende å møte både lærere og studenter som hadde argumenter og synspunkt som satte spørsmål ved det meste, også troen.

Desto mer gledelig var det å oppleve at praktikum ble åpnet for kvinner, høsten -76. Sammen med fengselsprest Inger D. Celius gikk jeg på første kullet med kvinnelige kandidater.

MF fremstår nå med stor vilje og evne til å svare på teologiens utfordringer i møte med vår tid og som et sted der den enkelte student både blir ivaretatt og utfordret. Det har vært flott å følge hvordan MF med stor kompetanse, kreativitet og mye mot har fornyet og omformet sin profil. I dag er fakultetet økumenisk åpen og i stadig utvikling for å svare på kirkens, skolens og samfunnets behov for utdanning. Kirken vår trenger et Menighetsfakultet som både er forankret og er i forandring.

Vær velsignet og vær til velsignelse.

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME: BERNT I. EIDSVIG CAN.REG.

TEKST: BERNT I. EIDSVIG CAN.REG.
BISKOP OSLO KATOLSKE BISPEDØMME
FOTO: KATOLSK.NO

Herrens lov er fullkommen, den gir sjelen nye krefter. Herrens lovbud er pålitelig, det gir den uerfarne visdom. (Salme 19.8)

På vegne av Oslo katolske bispedømme er det en stor glede å hilse Det teologiske Menighetsfakultet i anledning 100-årsjubileet senere i år.

Som teologisk fakultet og utdanningsinstitusjon har MF siden grunnleggelsen i 1908 vært en utrettelig forkjemper for og bidragsyter til teologiens stilling og utvikling i Norge, drevet frem av en autentisk søken etter å forstå Her-

rens lov – den lov som alene gir sann visdom. Dette, kombinert med MFs rolle som studie- sted for prester i Den norske kirke, befester MF som en av de ruvende aktørene i norsk kirkeliv de siste 100 år.

Det er svært gledelig for meg å se at stadig flere katolikker velger MF som studiested, og at MF meget velvillig har inngått akademiske avtaler både med Det pavelige universitet Gregoriana i Roma og St. Eystein presteseminar her i bispedømmet, slik at vi sammen kan styrke studiet av og arbeidet med katolsk teologi i Norge, og med tiden også utdanne katolske prester her hjemme. Dette innebærer et enormt økumenisk steg, som vi gleder oss stort over, og understreker MF som en av de virkelig førende krefter i arbeidet for kristen enhet i landet.

Gratulerer med vel gjennomførte 100 år, og til lykke med de neste!

DEN NORSKE KIRKES PRESTEFØRENING: INGEBORG MIDTTØMME

TEKST: INGEBORG MIDTTØMME
FOTO: DEN NORSKE KIRKES PRESTEFØRENING

En mer vital 100-åring skal det letes lenge etter! Det er en glede å få lov til å hilse Det teologiske Menighetsfakultet ved denne anledningen.

Antallet prester som er uteksaminert gjennom årene er betydelig, og det sier mye om hvordan MF gjennom disse har preget kirken. Utfordringene fremover ligger i å styrke (komme) presters faglige identitet og gi dem kompetanse til å møte utfordringene fra kirke og samfunn – ja, styrke presterollen!

Gjennom et forpliktende samarbeid med Presteforeningen og de to andre teologiske fakultetene er MF en viktig bidragsyter til prester kompetanseutvikling. Ny gradsstruktur har i så måte gitt oss et godt redskap ved at erfa-

ringsbaserte mastergrader i praktisk teologi og i klinisk sjelesorg er etablert. Takk for innsatsen! Det er nødvendig at det fakultet som utdanner prester også gir videreutdanning for å sikre et kontinuerlig fokus på vekselvirkningen mellom teori og praksis. Dette gir det best mulige grunnlaget for kunnskap og for å utvikle de ferdigheter og holdninger prestedtjenesten krever.

Mange av oss som fikk vår grunnutdannelse ved MF blir stadig overrasket over vårt gamle fakultet og gleder oss over dets vilje og evne til fornyelse på ulike områder. Med studenter fra mange kirkesamfunn, fremstår MF i dag som den viktigste arena for relasjonsbygging og teologisk forståelse mellom morgendagens kirkeledere. Bachelor i Kultur og samfunnsfag med vekt på ungdom, kultur og tro og årsstudium i tverrkulturell kommunikasjon er eksempler på et fakultet som tar både tiden og teologien på alvor. Det gir håp for fremtiden.

vårtland

Prøv Vårt Land
GRATIS i 2 uker!

« Avisen Vårt Land gir oss daglig reisekost for tro og tanke, og hjelper oss til fordypning og ettertanke når det gjelder kirke, kulturforståelse og eksistensielle spørsmål. En avis jeg nødig vil unnvære. En avis jeg gjerne gir videre. »

Sentrumprest i Trefoldighetskirken Per Arne Dahl

For å prøve Vårt Land gratis i 2 uker,

... send SMS med kodeord
VL GRATIS til 1933

... **www.vl.no/gratis**
... ring **22 310 350**

FORSKNING

VED MF

Forskningen ved MF utøves på flere måter, både individuelt og ved fellesprosjekter gjennom forskningsgrupper og nettverk.

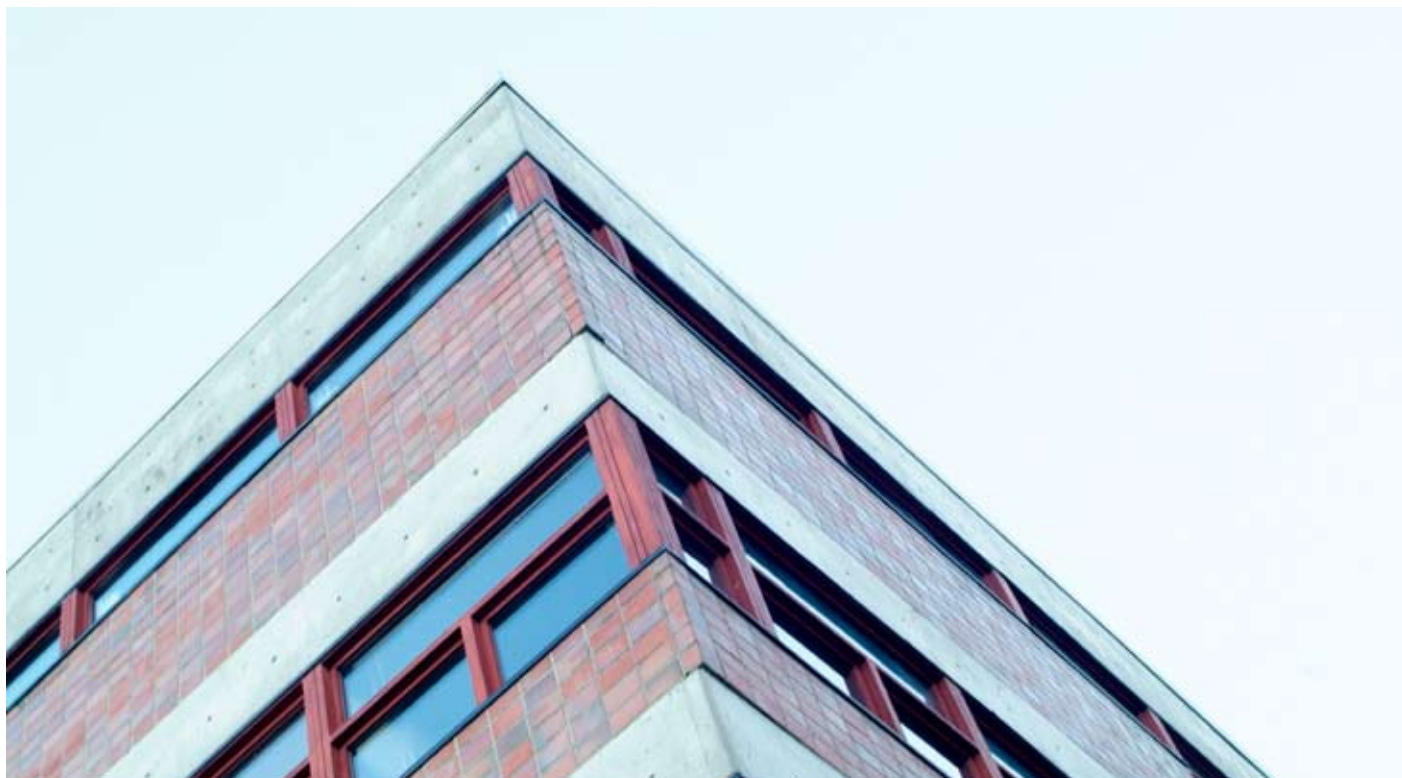

Foto: Linda Cartridge

MF-lærere deltar i en rekke nasjonale og internasjonale forskningsnettverk,

som Global Network of Research Centers for Theology, Religious, and Christian Studies; International Research Consortium on Congregational Mission and Social Sciences; Teaching Religion in a multicultural European Society (TRES). MF-lærere leder så forskjellige forskningsprosjekter som Jewish Believers in Jesus; Africanization of Pastoral Care; Religious minorities in peace building; The moral status of human embryos; Menighetsutvikling i folkekirken. I tillegg driver en rekke MF-lærere med oppdragsforskning og evalueringer, blant annet av trosopplæringsreformen i Dnk; Ung i kirken, samt prosjekter innenfor trosopplæringsreformen: Kirken som lærende fellesskap; Trosopplæring i den tidlige kirke osv.

Publisering av forskningsarbeid

er en vesentlig del av lærernes virksomhet. MF har de tre siste år vært den av Norges universiteter og høyskoler som produserer flest fagfelleverderte, vitenskapelige artikler og monografier pr. faglig tilsatt. MF-ansatte er redaktører i de internasjonale tidsskriftene *Studia Theologica* og *Nordic Journal of Religion and Society* og i de nasjonale tidsskriftene *Tidsskrift for teologi og Kirke*, *Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap*, *Halvårsskrift for Praktisk Teologi* og *Tidsskrift for sjelesorg*. I tillegg har studentene ved MF utgitt sitt eget fagtidsskrift siden 1968, *Ung Teologi*, der blant annet masteravhandlinger og andre studentarbeider utgis i artikkelform.

En betydelig forskningsvirksomhet utøves av våre doktorander

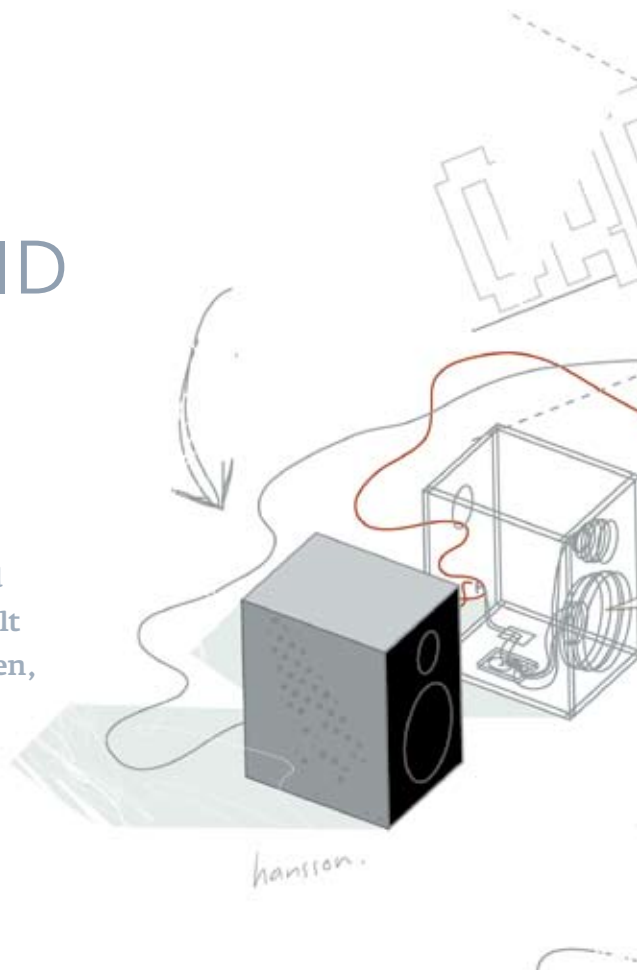
I 1990 fikk MF – som første private institusjon – rett til å tildele graden dr.theol., og ti år senere graden dr.art. Nå tildeler vi PhD-graden innenfor alle våre fagområder. Som vitenskapelig høyskole har MF et nasjonalt ansvar for forskerutdanning, og et raskt blikk på doktorernes nåværende arbeidssted viser nettopp en slik nasjonal bredde. Av de 42 som har disputert ved MF så langt er det kun en tredjedel som arbeider ved MF. Resten er tilsatt ved universitetene i Oslo, Stavanger, Agder og Uppsala; høyskolene i Nord-Trøndelag, Hedmark, Østfold og Oslo, Misjonshøgskolen, NLA Høgskolen, Sjøkrigsskolen, Forsvarets skolesenter, Diakonhjemmet, KIFO, Fjellhaug, Dronning Mauds minne, Ansgar, MF i Aarhus, Johannelunds teologiska högskola og Den norske kirke.

ANDAKT

«MITT HJERTE ALLTID VANKER»

Det er overhodet ikke sesong for julesanger. Likevel nynner jeg for tiden "Mitt hjerte alltid vanker" i smug når ingen hører. En mye omtalt salmeplate går nemlig runde etter runde i bilen, og sang nummer 6 er nettopp denne nydelige salmen. Den har klamret seg fast i hodet og hjertet. Selv om det er lenge til jul.

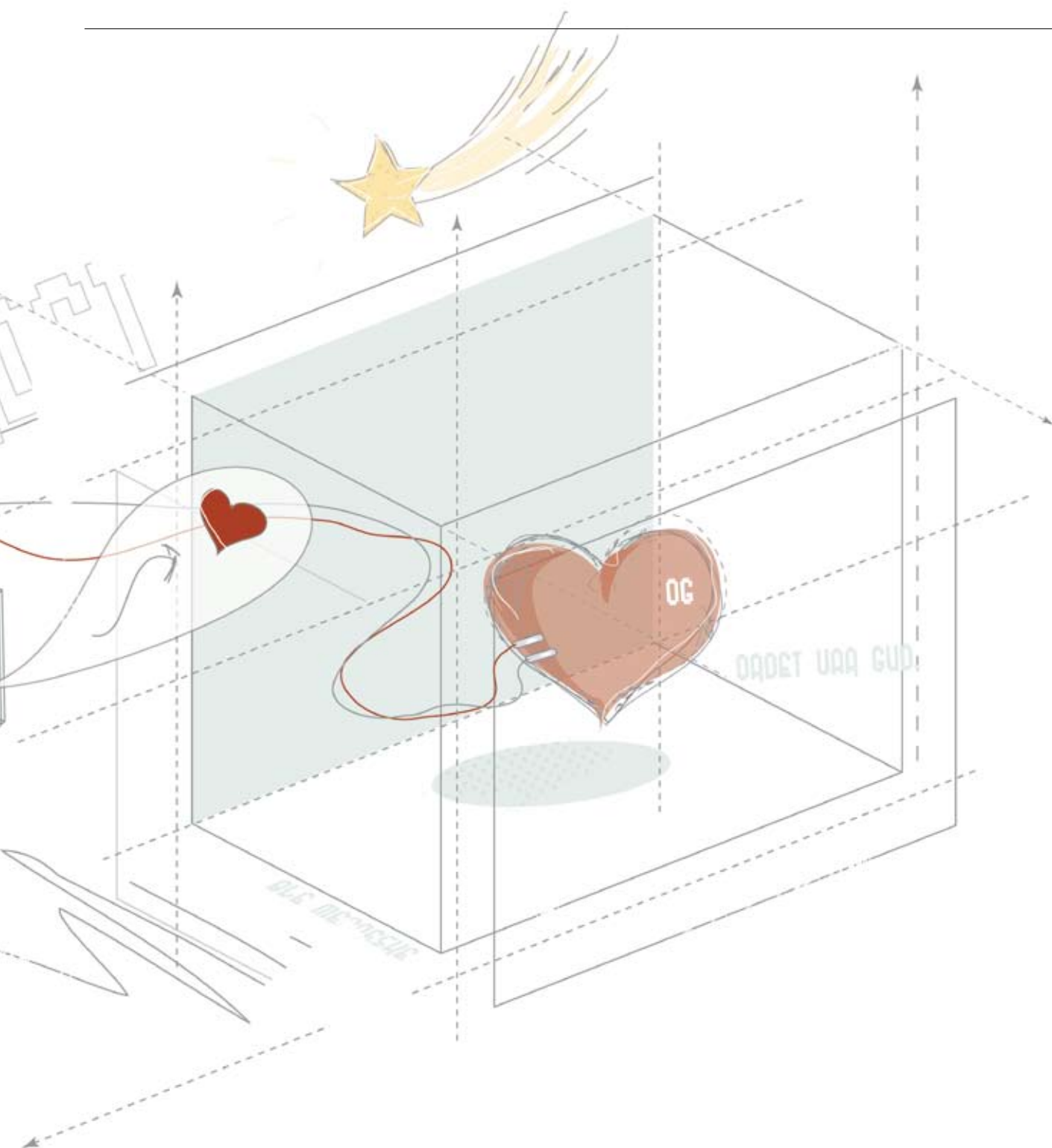

TEKST: IDUN STRØM SEFLAND
TIDLIGERE MF-STUDENT
ILLUSTRASJON: ATLE HANSSON

Jeg skulle virkelig ønske at det var sant. At hjertet mitt alltid vanker i Jesu føderom. At tankene mine hele tiden hviler hos det lille barnet i krybben, og at all min lengsel finner svar i det fantastiske, merkelige og frigjørende under at Gud blir menneske.

Sannheten er nok en litt annen. Stadig kjennes det som om små detaljer i hverdagen krever all min tankevirksomhet. Et nærsynt blikk gjør det vanskelig å se de lange linjene. Gud blir lett en ekstraeffekt i et liv som egentlig flyter ganske fint av seg selv. Jeg lengter ofte etter andre ting enn stall og krybbe, og hjertet vanker ganske mange andre steder enn i Jesu føderom, hvis jeg skal være ærlig. Nettopp derfor kjennes det fint å kunne høre - og synge - "mitt hjerte alltid vanker". Ikke som en proklamasjon om at det *er* sånn i livet mitt.

Men mer som en bønn om at det må *bli* sånn i livet mitt.

Det er godt å rykkes tilbake til start. Til stedet der det hele begynte, stedet som er troens utgangspunkt. Johannes skriver i det første kapitlet i sitt evangelium at "I begynnelsen var Ordet. Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud." Videre skriver han: "Ordet ble menneske og tok bolig i blant oss. Ingen har noen gang sett Gud, men den enbårne som er Gud, og som er i Fars favn, han har vist oss hvem han er."

Kristen tro er så mye mer enn etikk, filosofi og fine ord. Ordet har blitt menneske! Kjøtt og blod. Gud lar seg føde i en skitten stall. Den allmektige Gud som kunne gjort det hele totalt annerledes, så mye mer spektakulært og storslagent, velger å bli menneske. Et sårbart menneske i en tøff verden. Et menneske full av nåde og sannhet. Et speilbilde av Gud. Straffet for ting han ikke har gjort. Spikret opp på et kors. Oppstått fra døden. Levende til stede i livene våre. Her. Nå. Det

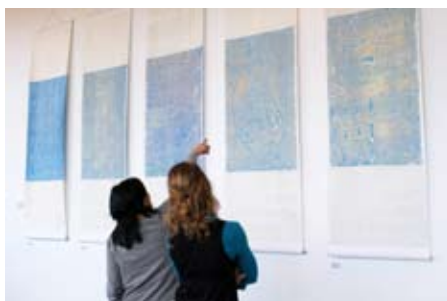
er nærmest helt ufattelig. Vanskelig å begripe. Sånne ting kan man komme til å tenke på når man vanker i rommet der Jesus ble født. Kanskje man burde gjøre det oftere..?

Vi kan la hjertene våre vanke hos Jesus i stallen når som helst. De har godt av det, hjertene våre. For når vi vanker der, vokser troen, undringen, freden, gleden og hvilen. Der finner vi Gud. Derfor er det ikke så dumt å nynne på en julesalme. Også utenfor sesongen.

14 + 1 ETAPPER

BORGNY SVALASTOG I MFs KAPELL

TEKST: KRISTIN NORSETH
FOTO: KRISTIN WALSTAD

For tredje gang presenteres kunst av Borgny Svalastog i kapellet ved Det teologiske Menighetsfakultet (MF). Arbeidet heter *14 + 1 Etapper* og består av femten monotypier på rispapir. Verket er opprinnelig en del av en større utstilling laget for Pilegrims museet i Santiago de Compostela i 2006 og senere vist

i flere europeiske byer. Tallene *14 + 1* i verkets tittel er hentet fra korsvandringstradisjonen med sine 14 stasjoner til minne om Jesu vei fra dødsdom til gravleggelse. Den siste stasjonen er et tillegg fra 1700-tallet og minner om hans oppstandelse. Verket forholder seg fritt og fragmentarisk til den kanoniske korsvandringen. Det henleder tanken på det religiøse og myste-riet, men åpner også opp for refleksjon over egen livsvandring. Borgny Svalastog er utdannet fra Vestlandets

Kunstakademi i Bergen og fikk sitt internasjonale gjennombrudd med en utstilling i Meissen-området i 2003. Hun karakteriseres som en samtidskunstner som også jobber innen kirken. Hennes arbeider lar seg vanskelig plassere i noen bestemt retning, men hun har røtter i tekstile tradisjoner og deler av den såkalte middelalderens kunst. Svalastog regnes som en betydelig fornyer av norsk kirkekunst i nyere tid. For tiden arbeider hun med et omfattende prosjekt for Gulset nye kirke i Skien.

Bildet til høyre: Jubilate

100

Menighetsfakultetet i den fyrste tidi

Peter Hognestad, professor: "Naar eg no i det heile tenkjer tilbake paa dei fyrste aari, vert eg varm um hjarta ved tanken paa dei trufaste, varmhjarta og kloke vener som Menighetsfakultetet hadde baade i og utanfor styre og forstanderskap. Eg ser og høyrer endaa Hartvig Halvorsen: "Tro mig, Hognestad," sa han, " jeg spaar at Menighetsfakultetet blir fakultetet."

25 år 1933 / En av MFs pionerer

Sogneprest H. Vangensten, styreleder fra 1913: "Det var å ønske at vi kunde få det rummeligere økonomisk, så vi kunde få anledning til å holde /flere stipendiater/. Ellers ønsker jeg at det norske kristenfolk måtte få se mer enn før hvilken /skatt /det eier i M. F."

50 år 1958 / Jubileumsplanene tar form

"Studentene ved Menighetsfakultetet har satt seg i sving for å tilby sin assistanse til feiringen av jubileet i de distriktene som ikke ligger altfor langt unna Oslo. En eller flere studenter vil da delta med vitnespyrd, taler og beretning om og fra fakultetet der hvor lokale krefter vil sette seg i spissen for å arrangere noe i forbindelse med jubileet."

60 år 1968 / Den første gang...

Eyvind Skeie, student: "Dekanus leser fra Bibelen. Så folder de sine hender, dekanus og en ny student. De ber om at Herrens Ånd må gi forstand både til hode og hjerte. Så går man ut fra dekanus' kontor. Man er student ved MF. Å være student er moro."

75 år 1983 / For evangeliet og menigheten!

Thor With, formann i MFs forstanderskap: "Ingen kan i dag forestille seg kristendommens stilling i vårt land og forsåvidt også på våre misjonsmarker uten M.F. Fakultetet har fått betydning åndelig vårvær i vårt folk og videre utover. Særlig i den senere tid har fakultetet gjennom Kristendomsinstituttet gitt en kraftig støtte til kristendomsopplæringen i forskjellige skoleslag og i menighetene."